

NEWSLETTER

Б Ю Л Е Т Е Н Ь

Volume 11

Summer 1987

Number 1

NEWS	New CIUS Publications	1
	Edmonton Professional and Business Club Establishes Centre	1
	Volodymyr and Daria Kubijovyč Endowment Fund	1
	Shevchenko Lecture	2
	Krawchenko Awarded Antonovych Prize	3
	Fellowship Honours Rudnytsky	4
	'Friends of the Foundation' Dinner in Edmonton	4
	<i>Encyclopedia of Ukraine</i> Update	4
	Exchange Agreement with University of Illinois Library	5
	Stephania Bukachevskaya-Pastushenko Archival Endowment Fund	5
	Marusia Onyshchuk and Ivanko Kharuk Memorial Endowment	5
	Production of Audio-Visual Resources in Ukrainian	6
	<i>Seasons of Celebration</i> Published	7
	CIUS Receives Multiculturalism Grant	7
	Ukrainian Dance Class 1986-87	7
ANNOUNCEMENTS	New Issues of <i>Journal of Ukrainian Studies</i>	7
	New Editorial Board of <i>Journal of Ukrainian Studies</i>	8
	CIUS Budget	8
	New Distributor for CIUS Books in U.S.	9
	Orbis European Distributor of CIUS Books	9
	Donations	9
	New Schreyer Fellow	9
	Grants Awarded	10
	Scholarships and Fellowships Awarded 1987-8	11
	The NOVA Project	12
	Endowment Fund in Ukrainian Folklore	13
	Ukrainian Text Display for Microcomputers	13
SEMINARS		14
PEOPLE		22
BIBLIOGRAPHY	New Acquisitions	23
	Theses Acquired	24
	Advertising Information	24

NEWSLETTER

Periodical publication of the

Canadian Institute of
Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta, Canada.
T6G 2E8

Reprints permitted with
acknowledgement
ISSN 0702 - 8474

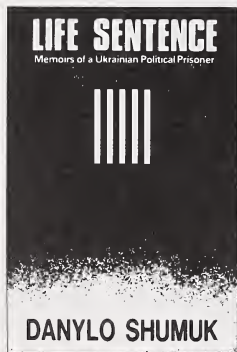
***A catalogue of CIUS
publications may be
obtained from:***

CANADIAN INSTITUTE OF UKRAINIAN STUDIES

352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada
T6G 2E8
Tel. (403) 432-2972

from the
CANADIAN INSTITUTE OF UKRAINIAN STUDIES

LIFE SENTENCE: MEMOIRS OF A UKRAINIAN POLITICAL PRISONER

Danylo Shumuk is Amnesty International's most "senior" political prisoner. *Life Sentence* is his autobiography.

It describes the author's early life and his involvement with the communist movement under Polish rule. Disillusioned with communism, he joined the Ukrainian Insurgent Army, which was engaged in a struggle against both German and Soviet occupiers. In 1945, he was captured by Soviet troops and sentenced to death (a sentence that was later commuted to life imprisonment).

xxiii, 401 pp., maps Paper \$14.95, Cloth \$19.95

Order from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta Canada T6G 2E8

News

NEW CIUS PUBLICATIONS

In the spring of 1987, CIUS published *Ekzod Tarasa Shevchenka: navkolo "Moskalevoi krynytsi"* (Taras Shevchenko's Exodus: apropos "The Soldier's Well"), twelve essays by the former Soviet Dissident, Leonid Pliushch. The book provides a structuralist analysis of Shevchenko's poetry, with a new insightful examination of the texts. The book, which appears in a clothbound edition contains 333 pages and is available for \$29.95 (ISBN 920862497) from the

University of Toronto Press
Distribution Department
5201 Dufferin Street
Downsview, Ontario
M3H 5T8

EDMONTON PROFESSIONAL AND BUSINESS CLUB ESTABLISHES CENTRE

The Edmonton Ukrainian Professional and Business Club has donated \$200,000 to the University of Alberta to establish an endowment fund for a Ukrainian Language Education Centre at CIUS. The donation is eligible for a two-to-one matching grant from the Government of Alberta "Advanced Education Endowment and Incentive Fund."

The Edmonton Ukrainian Professional and Business Club has long been a mainstay of Ukrainian-language education. It played a

significant role in establishing the English-Ukrainian bilingual programme in Alberta. (The programme now exists also in Manitoba and Saskatchewan.) The first textbooks for the bilingual classes were also published by the club.

The endowment fund will allow CIUS to expand its existing Ukrainian Language Resource Centre, which houses the largest collection of Ukrainian language educational materials in the diaspora, into a fully-fledged Ukrainian Language Education Centre. The Centre's programme of activity will include: the development and production of learning resources (print and non-print), research on problems of Ukrainian language instruction, and assisting the professional development of Ukrainian language teachers.

A detailed planning document for the operation of the new Centre will be released later in 1987.

VOLODYMYR AND DARIA KUBIJOVYČ ENDOWMENT FUND

The estate of the late Professor Volodymyr Kubijovyč has left a \$140,000 bequest for an endowment fund, the purpose of which is to offer annual research grants and/or research fellowships to graduate students or scholars in the following areas of Ukrainian studies: geography, demography, economics or sociology. Income from the fund can also be used to support research for the *Entsyklopediia ukrainoznavstva* and the *Encyclopedia of Ukraine*.

Volodymyr Kubijovyč, who died in November 1985, was editor-in-chief of the alphabetical, multi-volume *Encyclopedia of Ukraine*, CIUS' most important project. A geographer by profession, who completed his doctoral studies at the Jagiellonian

University, Cracow, Poland, Professor Kubijovyc was best known as an encyclopedist, producing the three-volume topical *Entsyklopediia ukrainoznavstva* (Munich 1948-52), the two-volume topical *Ukraine: A Concise Encyclopaedia* (Toronto 1963, 1971) and the nine-volume alphabetical *Entsyklopediia ukrainoznavstva* (Paris-New York 1955-80), the tenth and final volume of which is currently being prepared.

Professor Kubijovyc became associated with the Shevchenko Scientific Society in 1931. From 1952 until his death he served as president of the European branch of the international body. Among his numerous scholarly works, the most important focus on the ethnography of the Carpathian Mountain region and the demography of Ukraine. The terms of reference of the endowment fund reflect his scholarly interests. His wife Daria Siak died in 1977.

His bequest has been submitted to the University of Alberta Fund Development Office, which has applied for matching grants from the Government of Alberta "Advanced Education Endowment and Incentive Fund." This fund matches cash endowments on a two-to-one basis.

SHEVCHENKO LECTURE

The 22nd annual Shevchenko Lecture, sponsored by the Ukrainian Canadian Professional and Business Club of Edmonton and organized by the Canadian Institute of Ukrainian Studies, was given on 19 March 1987 by Dr. Bohdan Rubchak, associate professor of Slavic Literature at the University of Illinois, Chicago Circle. Dr. Rubchak has published five volumes of poetry in Ukrainian; he is the editor of several volumes and the author of more

than 40 articles on Ukrainian and comparative literature.

The subject of Dr. Rubchak's lecture — the first in the series, surprisingly enough, to be devoted to Taras Shevchenko — was "Shevchenko and the Emigré Writer." Dr. Rubchak sought to juxtapose his pervasive interest in Shevchenko's poetry with the psychological and sociological conditions of émigré writing. Shevchenko, he pointed out, can be considered an "internal émigré" in several senses. As his master's lackey (*kozachok*), Shevchenko left Ukraine for a number of years, spending time in Vilnius and Warsaw — a form of economic exile. Most of Shevchenko's life after his emancipation was spent in St. Petersburg, which attracted him as the cultural centre of the Russian Empire. A brief return to Ukraine in 1843 proved disillusioning, and his subsequent residence in Kiev was cut short by his arrest and exile — this time for political reasons — to the interior of the empire. Shevchenko returned to Kiev in 1858, but spent most of the three remaining years of his life in St. Petersburg. Thus, his perspective on Ukraine was essentially that of an émigré: homeland and "host country" (i.e., Russia) alternate in his life in a continuous, almost flickering motion.

Unlike many émigré writers, Shevchenko managed to turn the negative, inhibiting experience of exile to creative account. In his poetry, he deliberately pushed the opposition between homeland and place of exile to its uttermost limits, depicting Russia as a radically foreign, inhospitable country and himself as an outcast. This was a superficial distortion of Shevchenko's actual status as a participant in the cultural life of the Russian Empire, but the adoption of such a stance helped the poet achieve a more profound self-definition. Indeed, the radical

opposition between Ukraine and Russia was developed so convincingly in Shevchenko's poetry that it has become a fundamental component of modern Ukrainian consciousness.

In seeking to explain the power with which Shevchenko treated the émigré's dilemma, Dr. Rubchak focused on a number of characteristic weaknesses of émigré literature. One such weakness is the poet's obsessive concentration on himself in order to ward off the alien element that surrounds him. Shevchenko seems to be no exception: his "I" is everywhere in his work, dominating the shorter lyrics and intruding into the quasi-epic and dramatic poems. However, Shevchenko transcends the émigré's self-absorption by turning it into a dialogue: the poet speaks with others, even if they are absent or do not exist. His poems address hundreds of real persons, friends, historical figures, actual or would-be lovers, his own country (frequently personified), even God. Often Shevchenko addresses himself in the second person, commenting ironically or skeptically on an attitude he has just expressed. By these means, he overcomes the curse of non-speech and non-dialogue to which, as an exile, he is ostensibly condemned.

Other characteristic traits of émigré writing are also to be found in Shevchenko's work: guilt at having left his homeland and broken faith with his downtrodden countrymen; fear at the prospect of dying in a foreign land; longing for death as the only possible release from his misery; doubt about the value of creating art in an alien environment. Yet Shevchenko refuses to let these destructive impulses take over his inner world, and his poetry abounds with expressions of joy and reconciliation. This is no facile alternation between hope and despair: in Shevchenko,

the impulses of darkness and light blend into a dialectical synthesis. Thus, Shevchenko's *Kobzar* is an open structure, far superior to the "well-made" work of art, constantly in the process of becoming itself. This is why Shevchenko transcends any reductionist interpretation of his work, whether political or apolitical, and resists all the cults that have formed about his person.

Any émigré writer faces the alternatives of adhering slavishly to tradition or of creating a new culture in which he can honestly live. Shevchenko chose the latter course, and his message to those who follow him is, in Dr. Rubchak's words, "to write: to write by the skin of your teeth, to write to save your life, to write so that everything may become possible."

KRAWCHENKO AWARDED ANTONOVYCH PRIZE

In May 1987, the fifth (1986) Antonovych prize in Ukrainian studies was awarded to Dr. Bohdan Krawchenko, Director of the Canadian Institute of Ukrainian Studies, for his book *Social Change and National Consciousness in Twentieth Century Ukraine*, published by Macmillan Press, London and St. Martin's Press, New York in 1985. The prize, which consists of a citation and the sum of \$5,000, is awarded annually by the Omeljan and Tatiana Antonovych Foundation (Washington, D.C.) to the author of an outstanding work in any language on a topic in Ukrainian studies. Members of the 1987 Awards Committee were: John Fizer (Rutgers University), Jaroslaw Pelenski (University of Iowa), Bohdan Rubchak (University of Illinois, Chicago) and Roman Szporluk (University of Michigan).

Social Change and National Consciousness in Twentieth Century

Ukraine is a social history of Ukraine which examines the effects of social and political change on the national consciousness of workers, peasants, the intelligentsia and political elite. A CIUS paperback edition of the book will be available in August in Canada only for \$19.95 from the University of Toronto Press Distribution Department, 5201 Dufferin Street, Downsview, Ontario, M3H 5T8. U.S. orders should be placed with St. Martin's Press, 175 Fifth Avenue, New York, NY 10010. Orders from other countries should be directed to: Macmillan Press, 4 Little Essex Street, London WC2R 3LF, England.

FELLOWSHIP HONOURS RUDNYTSKY

A fellowship in memory of the late Ivan Lysiak-Rudnytsky has been established at the University of Alberta, where Dr. Rudnytsky lectured on Ukrainian and East European history. He was the first scholar to develop Ukrainian history as a subject of study at the university and was a founder of the Canadian Institute of Ukrainian Studies.

The Ivan Lysiak-Rudnytsky Memorial Fellowship is intended for first-class doctoral students in the history of Ukraine at the University of Alberta during their dissertation years. The endowment was initiated by Dr. Rudnytsky's widow, Oleksandra Chernenko-Rudnytsky, with a donation of \$10,000. It is expected that this donation and subsequent donations to the memorial fellowship will be eligible for two-to-one matching by the provincial government.

Those who would like to contribute to the fellowship fund are requested to send their donations to:

The Ivan Lysiak-Rudnytsky Memorial
Fellowship
Student Awards office

252 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta, T6G 2E8

(Cheques should be made payable to the University of Alberta.)

'FRIENDS OF THE FOUNDATION' DINNER IN EDMONTON

The Canadian Foundation for Ukrainian Studies hosted its annual dinner for the Edmonton 'Friends of the Foundation' on 26 January 1987 at the Faculty Club, University of Alberta. The function was attended by over 20 regular donors to the Foundation. Dr. Bohdan Krawchenko, CIUS Director, gave a progress report on work on the *Encyclopedia of Ukraine*, and Mr. Peter Savaryn, Past President of the Foundation, outlined the history of the Foundation's activities and emphasized the need for continued financial support.

ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE UPDATE

Through the financial support of the Canadian Foundation for Ukrainian Studies, a large new computer system and four Fax machines have been purchased for the *Encyclopedia of Ukraine* project. The new system has considerably reduced the time required for inputting, correcting, formatting and printing of entries. Dr. Yury Boshyk has been hired to edit entries on a contract basis and George Kostyuk will serve as a part-time computer consultant. In addition, several students are assisting with various duties.

The second volume of the project is making good progress. 'G' letter entries have been completed, while entries for 'H' and almost all those for 'I' and 'J' have been edited by the Toronto office. As remaining

entries are finished, they will be submitted in alphabetical order to the University of Toronto Press for typesetting. Four colour maps have already been submitted and prepared for printing.

EXCHANGE AGREEMENT WITH UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY

In October 1986, Dr. Dmytro M. Shtohryn, professor of library administration and head of Slavic and East European Cataloguing at the University of Illinois, Urbana-Champaign, visited Edmonton under the auspices of CIUS to conclude an exchange agreement with the University of Alberta Library. The agreement, similar to the one concluded with Harvard's Widener Library in 1985, provides for the microfilming and exchange of library materials on a reel-for-reel basis. The University of Illinois Library has one of the richest Slavic collections on the continent, including a great deal of Ukrainian material, and its Slavic Reference Service, which handles bibliographic and reference questions, is unique in the field of Slavic studies. The University of Alberta Library will make use of the exchange to fill gaps in its collection of Ukrainian serials.

STEPHANIA BUKACHEVSKA- PASTUSHENKO ARCHIVAL ENDOWMENT FUND

The Canadian Foundation for Ukrainian Studies has established the Stephanie Bukachevska-Pastushenko Archival Endowment Fund at the University of Alberta. Income from the \$100,000 capital will be used to support an annual fellowship for students or scholars to either collect archives or assist existing archival institutions to catalogue and/or microfilm their Ukrainian collections. Archives may

include primary source materials in art, folklore, ethnography and primary source samples of language development gained through linguistic field work.

The endowment fund was created by a donation from Mrs. Bukachevska-Pastushenko of Toronto. Born in Ukraine at Skala, near the Zbruch River, Galicia, Mrs. Bukachevska-Pastushenko completed a teacher's course in the seminary of the Basilian Sisters in Stanyslaviv. She taught in Konin, Poland, until 1944 when she left for Germany. She emigrated to Canada in 1948. Widowed in January 1979, Mrs. Bukachevska-Pastushenko now lives in the St. Demetrius home for senior citizens in Toronto. The endowment is dedicated to the memory of her mother, who valued learning and encouraged a knowledge of one's own heritage. It was Mrs. Bukachevska-Pastushenko's intent to assist scholars to study the Ukrainian heritage by encouraging the collection and preservation of the archival holdings on which scholarly work depends.

The endowment fund is eligible for a two-to-one matching grant from the Government of Alberta.

MARUSIA ONYSHCHUK AND IVANKO KHARUK MEMORIAL ENDOWMENT

An anonymous donor has established the Marusia Onyshchuk and Ivanko Kharuk Memorial Endowment Fund. Named after two young people who perished in Ukraine during the Second World War, the fund, with an initial capital of \$10,000, will be used to provide scholarships and/or research grants to qualified applicants in the field of Ukrainian Studies. The donation is eligible for two-to-one matching by the Government of Alberta.

PRODUCTION OF AUDIO-VISUAL RESOURCES IN UKRAINIAN

Provision of appropriate materials for Ukrainian partial immersion schools has always been a problem. Publishers in Canada have not shown an interest in publishing books in Ukrainian because of the small market. Therefore the Language Services Branch of Alberta Education has proposed that ACCESS Network-CKUA initiate a project to ensure the production of necessary resources. ACCESS Network's first Ukrainian project was the taping of *Ukrainian Folk Tales* in 1982. This project was based on the work of an Edmonton Ukrainian-language story theatre troupe. The resulting product — three 30-minute videotapes consisting of 11 folktales — was taped completely in Ukrainian. Copies of the videotapes were sent gratis to every Ukrainian bilingual school in the province in 1983. ACCESS Network has re-recorded the narrative parts into English and given *Ukrainian Folk Tales* regular air time on television. A teachers' guidebook was prepared to accompany the videotapes. The 1983 project proved that it was possible, even with limited resources, to produce quality educational resources in Ukrainian. In 1984, four more Ukrainian language projects were undertaken jointly by Alberta Education and ACCESS Network-CKUA.

The first project involved the dubbing of an existing English-language film *Koza Dereza*. Intended for use in elementary language arts and music, *Koza Dereza* is an adapted version of Lysenko's children's operetta of the same name. Completed in the spring of 1986, *Koza Dereza* is available to Alberta schools.

The second and most extensive project undertaken to date is the translation, adaptation and taping of English social studies audio tapes into Ukrainian for nine

topics for grades 1-6. Forty-one sound tracks have been recorded, edited and packaged for this project, which is an attempt to guarantee basic social studies resources in partial immersion classrooms. A wide variety of topics is covered, such as: the family, why we have laws, government structure, Canada, Alberta geography, the Depression years and early immigrants to Canada. The project took two years to complete. First, English filmstrip kits were selected and the scripts of the audio tapes translated into Ukrainian. Translators were hired in Alberta, across Canada and in the United States. Then translations were adapted for the classroom by teachers. Finally, the scripts were edited professionally and recorded. The final product consists of eleven kits, each made up of a booklet and audiocassettes. The Ukrainian print and audio are to be used in conjunction with the English-language filmstrips. The third project, started in 1984 and nearing completion, is a music kit for grades 1-6. It will contain Ukrainian musical selections, pictures and charts to aid teachers in teaching the listening/appreciation in the music programme. The fourth project is the production of a new teachers' guidebook for *Ukrainian Folk Tales* for Ukrainian as a Second Language, grades 7-12, so that students in the Ukrainian second-language programme can benefit from the videotapes as well. The guidebook is in its final stages of production, awaiting typesetting and art work.

Two more Ukrainian projects are at a feasibility stage. One project will provide a basic resource consisting of two audio kits and teacher guidebooks for Ukrainian classical literature for the Ukrainian Language Arts Programme, grades 7-12. The audio kits will complement two anthology series now being developed by Alberta Education. The accompanying

guidebooks will contain selected scripts, pre- and post-listening activities, enrichment and extension activities. The other project is to produce audiotapes to complement teaching units for grades 7-12 of the Ukrainian as a Second Language programme. They will include poems, vignettes, jokes and proverbs.

The development of non-print resources for the various Ukrainian programmes provides Alberta Education with an alternative in resource production. The work involved in producing these resources provides the Ukrainian community with further professional development and with new challenges.

SEASONS OF CELEBRATION PUBLISHED

In late 1986 the Provincial Museum of Alberta published *Seasons of Celebration: Ritual in Eastern Christian Culture* by David J. Goa. Based on the author's field research in a great variety of Orthodox and Eastern Rite Catholic communities in Canada, the book explores a range of folk and canonical rituals through liturgical text, image and narrative. It also has essays on liturgical music and iconography by Nicholas Schidlovsky and Heiko Schlieper respectively and with a foreword by Jaroslav Pelikan. Colour photographs of icons, liturgical vestments and vessels, and of various liturgical practices highlight the rich tradition under discussion. This book is published in conjunction with a travelling exhibition by the same name.

CIUS RECEIVES MULTICULTURALISM GRANT

The Multiculturalism Sector, Secretary of State, Government of Canada, has awarded a \$7,500 publications grant to

CIUS to assist the publication of *Yarmarok: Ukrainian Writing in Canada Since the Second World War*, edited by Jars Balan and Yuri Klynovy. The book will be published in the summer of 1987.

UKRAINIAN DANCE CLASS 1986-87

During the winter semester, the Department of Physical Education and Sports Studies offered Dance 499, a Ukrainian Dance course, attended by 23 students. The course included an in-depth look at Ukrainian dance in its various forms and styles, such as "Poltavsky," "Hutsul" and other regional material. The course explained how Ukrainian folk music, instruments, and beliefs related to dance. Part of the class was devoted to the study of relations between historical village forms and the dances that have become popular in western Canada.

Announcements

NEW ISSUES OF JOURNAL OF UKRAINIAN STUDIES

The *Journal of Ukrainian Studies* has resumed its regular publishing schedule following the production of two delayed issues: no. 20 (Summer 1986) and no. 21 (Winter 1986).

Issue 20 contains the following articles:

David R. Marples, "Chernobyl: A Six Month Review"

Roman Solchanyk, "Chernobyl: The Political Fallout in Ukraine"

Walter Huda, "Medical Consequences of Chernobyl"

Iaroslav Hordynsky, "Zhinoche pytannia v povisti Radianskoi Ukrainy" (conclusion)

Stella M. Hryniuk, "The Peasant and Alcohol in Eastern Galicia in the Late Nineteenth Century: A Note"

Marta Tarnawsky, "Ukrainian Literature in English Published since 1980: Part 2"

The contents of issue 21 are as follows:

Oleh W. Gerus, "Ukrainians in Argentina: A Canadian Perspective"

Serge Cipko, "The Legacy of the 'Brazilian Fever': The Ukrainian Colonization of Parana"

Eugene Seneta, "On the Number of Ukrainians in Australia in 1979"

Serge Cipko and Oleh Leszczyszyn, "Survey of Second-Generation Ukrainians in Britain"

Mykola Mushynka, "Malovidoma stattia pro pochatky ukraïnskykh shkyl v Kanadi"

Bohdan Struminsky, "Linguistics in Ukraine, 1980-85"

Lubomyr Luciuk, "An Annotated Guide to Certain Microfiched Archives of the Association of Ukrainians in Great Britain"

Both issues also contain book reviews.

The annual subscription rate is \$10.00 for individuals and \$15.00 for libraries and institutions. Subscriptions outside Canada are payable in U.S. funds. Cheques and money orders should be sent to:

Journal of Ukrainian Studies
Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada T6G 2E8

NEW EDITORIAL BOARD OF *JOURNAL OF UKRAINIAN STUDIES*

Following the transfer of the editorial office of the *Journal of Ukrainian Studies* to CIUS, Edmonton, in 1986, and the appointment of CIUS research associate Myroslav Yurkevich as editor, a new Edmonton-based editorial board has been formed. It consists of the following academics, most of whom hold appointments at the University of Alberta: Dr. John-Paul Himka, Dr. Andriy Hornjatkevych, Dr. Oleh Ihnytzkyj, Bohdan S. Kordan, Dr. Bohdan Krawchenko, Dr. Manoly R. Lupul, Dr. David Marples, Dr. Bohdan Medwidsky, Natalia Pylypiuk, Dr. Peter A. Rolland, and Frances A. Swyrypa.

CIUS BUDGET

CIUS' budget has been reduced by 10 per cent for the 1987-8 fiscal year, as a result of cutbacks made by the Alberta government in higher education. Consequently, some CIUS activities are being suspended.

NEW DISTRIBUTOR FOR CIUS BOOKS IN U.S.

From 1 September 1987 Ukrainian Academic Press, division of Libraries Unlimited, Inc. will be the exclusive distributor of CIUS books and research reports in the United States. After this date, institutional and bookstore orders should be directed to:

Ukrainian Academic Press
P. O. Box 263
Littleton, CO 80160-0263
USA
Tel. toll-free: 1-800-237-6124

ORBIS EUROPEAN DISTRIBUTOR OF CIUS BOOKS

CIUS is pleased to announce that Orbis Books (London) Ltd. is now the exclusive European distributor of all CIUS publications. Orbis is a major European outlet for books in the Soviet and East European field. All European orders for CIUS publications should be directed to:

Orbis Books (London) Ltd.
66 Kenway Road
London SW5 0RD
England
tel. 01-370-2210

Orders can be paid by cheque or the following credit cards: Access, American Express, Eurocard, Mastercard, Visa.

DONATIONS

CIUS gratefully acknowledges the following donations: \$150 from Dr. Tony Harras, Regina, Saskatchewan; books and journals for the University of Alberta library from Mr. Wasył Kunda and Mrs. Sofia Wasylyshyn, both from Edmonton, for

CIUS' Ukrainian Language Resource Centre from OPLDM-Lesia Shanta and Ivan Bodnarchuk.

NEW SCHREYER FELLOW

The Chair of Ukrainian Studies at the University of Toronto recently announced the appointment of Dr. Vivian Olender as the fourth holder of the Edward Schreyer Fellowship in Ukrainian Studies. Dr. Olender has received the \$5,000 postdoctoral award for the academic year 1986-7.

A native of Toronto, Dr. Olender completed her studies at the University of Toronto and the University of St. Michael's College, where she earned a Ph.D. in Theology. A specialist in Eastern church history, Dr. Olender has held numerous awards, including the CIUS Neporany Post-Doctoral Fellowship and a scholarship from the government of Finland for one-year's study at the Institute of Orthodox Studies in Helsinki. During her tenure with the Chair of Ukrainian Studies she will complete a book on Ukrainian Canadians entitled, *The Foreign Problem Must Be Solved: Presbyterian and Methodist Missions to Ukrainians, 1900-1925*.

The mass immigration of continental Europeans to Canada in the early twentieth century resulted in a confrontation of divergent cultures and religious traditions. Foremost among the immigrant groups were the Ukrainians who were often treated by some ethnocentric Anglo-Canadians as members of an inferior race and religion. The Presbyterian and Methodist churches gave religious sanction to the prevailing prejudice against Ukrainians. These two churches believed it was their sacred duty to "Christianize" and "civilize" the new immigrants through an extensive network of

GRANTS AWARDED

<i>Name of Recipient</i>	<i>Project</i>	<i>Amount</i>
Yury Boshyk University of Toronto	Ukrainians in Canada: A Guide to Archival/Manuscript Materials	\$ 10,000
Moshe Fishbein Munich	Memoirs	500
Patricia Grimsted Ukrainian Research Institute In the USSR: Ukraine and Moldavia Harvard University	Archives and Manuscript Repositories	5,000
Jarko Koshiw Reading, England	Guide to British Government Documents on Ukraine	7,500
David R. Marples Edmonton	Chernobyl and Nuclear Power in the USSR	2,250
Eugeniusz Misilo Polska Akademia Nauk Warsaw	Bibliography of Ukrainian Press in Western Ukraine 1918-1939	1,500
Janusz Radziejowski Warsaw	Roman Rozdolsky - Narys politychnoi ta naukovoï diialnosti 1918-1967	600
Eli Weinerman Indiana University	Soviet Historiography of Jewish Parties in Ukraine	6,000
Ol'ha Woycenko Ottawa	<i>Litopys</i> — Volume 8	2,400

SCHOLARSHIPS AND FELLOWSHIPS AWARDED 1987-8

Undergraduate Scholarships

<i>Name</i>	<i>University</i>	<i>Programme</i>
Smolynec, Gregory	McGill	History
Swinton, Keith	Alberta	Ukrainian Language / Literature

Master's Thesis Fellowships

<i>Name</i>	<i>University</i>	<i>Programme</i>	<i>Supervisor</i>
Nebesio, Bohdan (Thesis topic: "Ukrainian Poetic Cinema")	Toronto	Ukrainian Language / Literature; Cinema Studies	D. Struk
Zajcew, Bohdan (Thesis topic: "The Deschenes Commission: A Case Study of Interpretive Media Analysis")	Simon Fraser	Communications	M. Laba

Doctoral Thesis Fellowships

Klid, Bohdan (Thesis topic: "Populism in Ukraine, 1860-1890")	Alberta	History	J.-P. Himka
Pawlowsky, Alexandra (Thesis topic: "Ukrainian Literature in Winnipeg, 1896-1986")	Centre for Ukrainian Canadian Studies, Manitoba	Ukrainian Canadian Studies	N. Aponiuk
Zayachkowski, Jennie (Thesis topic: "A Study of <i>Xozdenie Bohorodicy po mukam</i> . A Kievan-Rus' Eschatological Aporypha")	Ottawa	Language and Literature	I. Makaryk

mission schools and hospitals established in Ukrainian block settlements on the prairies. Their aim was to preach the gospel of salvation by assimilation and the adoption of WASP middle-class values. Dr. Olender's book will examine in depth this little known aspect of Ukrainian Canadian Studies.

The Edward Schreyer Fellowship is administered by the Chair of Ukrainian Studies and is named for the former Governor-General of Canada (1979-84). Beginning in 1988-9, the fellowship will be awarded every second year in the amount of \$10,000.

THE NOVA PROJECT

On 11 December 1986, John Sokolowski, Curricular Assistant (Ukrainian) at Alberta Education and Olenka Bilash, the author and developer of NOVA, addressed a Ukrainian Language Arts Information Workshop at St. Matthew's school in Edmonton. The Workshop was held to inform parents of Grades 1-3 students at the school about the recent advances made in language education teaching.

Mr. Sokolowski noted that the improvements have resulted from innovations in the teaching of French in Canada, which have provided a model for Ukrainian bilingual (partial immersion) education. The three basic modifications are:

1. early exposure to the second language, beginning instruction at the kindergarten rather than the junior or senior high level;
2. greater intensity, exposure for half the school day rather than 30 minutes per day;
3. language use for acquisition, i.e., providing an opportunity to learn in the

second language, e.g., teaching subjects such as social studies or home economics in the second language.

Ms. Bilash discussed details of the NOVA project, a Ukrainian-language development series, designed for Ukrainian-speaking children, who form the majority, in the Ukrainian Bilingual Programme. It has been developed by experienced Grade 1 teachers under the guidance of a developer with expertise in second-language acquisition and methodology, knowledge of language and its function, and child development. It does not replace the "TUT I TAM" series of readers, but rather attempts to incorporate their themes.

The projected start of NOVA is the fall of 1987. In preparation, Alberta Education has purchased from Ms. Bilash all Grade 1 NOVA materials, and proposed that she develop the materials necessary for Grade 2. In addition Alberta Education has undertaken to produce a more polished edition of NOVA in time for the commencement of the new project. Consequently, the goals of the Ukrainian Bilingual Programme, established in 1975, can be more easily accomplished. These are as follows:

1. to develop effective communication skills in English and Ukrainian
2. to develop an understanding and appreciation of the Ukrainian cultural heritage in the Canadian context
3. to develop positive attitudes toward learning other languages and understanding other cultures.

ENDOWMENT FUND IN UKRAINIAN FOLKLORE

An endowment fund is being established at the University of Alberta for a position that would ultimately culminate in a Chair of Ukrainian Folklore, under the provincial government of Alberta's matching grant scheme. The Ukrainian Folklore Programme is currently serviced by one professor whose expertise is in verbal folklore. There is a pressing need for an expert in folk arts and material culture. Besides providing the Ukrainian Folklore Programme with much needed breadth, the new position would offer important research benefits to the Ukrainian Canadian community. Ukrainians form a sizeable Canadian minority that has taken pride in maintaining its cultural heritage within the Canadian mosaic.

The Ukrainian Folklore Programme currently fulfills the need of students at the B.A., M.A. and Ph.D. level within the Department of Slavic and East European Studies. The Programme serves as a source of expertise for Historic Sites, Alberta Culture, particularly its Ukrainian Cultural Heritage Village. The Ukrainian Folklore Programme also complements CIUS' research activities, which are oriented toward the social sciences. It will also serve as a basis for development of other major ethnic programmes. Overall, the Ukrainian Folklore Programme operates in a university-government environment where the institutionalized study of Ukrainian Canadian history and culture is well developed and internationally recognized. The University of Alberta's Slavic Ph.D. programmes are the only ones in the Prairie Provinces.

The Ph.D. in Ukrainian folklore enjoys special status in that:

1. it is the only one of its kind in the

western world;

2. it is one of the only three Ph.D. folklore programmes in Canada, the other two being at Laval University in Quebec and at Memorial University of Newfoundland (thus, it is the only programme in Canada dealing with a non-official language group);
3. it enjoys a freedom in handling and assessing facets of Ukrainian folklore which is unavailable to the discipline within the Soviet Union.

Ukrainian Canadians have a strong sense of mission to preserve the essential elements of their cultural heritage, a significant part of which can be found in Ukrainian folklore.

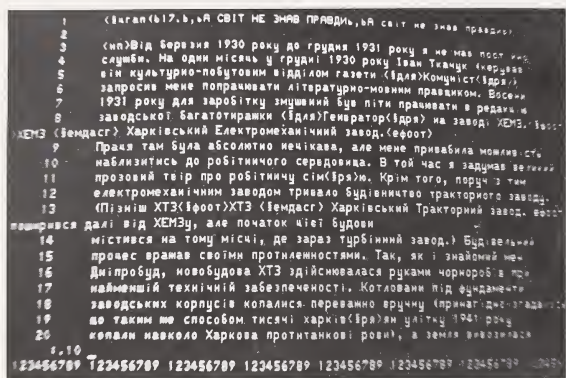
Support for or requests for more information about this project should be addressed to:

Department of Slavic and East
European Studies
713 General Services Building
University of Alberta
Edmonton, Alberta T6G 2H1

Cheques can be made out to the Endowment Fund for Ukrainian Folklore and sent to the Department of Slavic and East European Studies at the above address.

UKRAINIAN TEXT DISPLAY FOR MICROCOMPUTERS

Over the past few years, CIUS has received a number of requests for information and advice on the availability of Ukrainian text display for microcomputers. A few individuals and companies have already made some advances in the areas of hardware (printers, graphic display) and software (wordprocessing, character set fonts). However, hitherto this information has remained scattered and no general

Seminars

JAROSLAW IWANUS

The first seminar of the fall term was presented on 26 September 1986 by Mr. Iwanus, a former graduate student in the Department of History, University of Alberta, and a researcher with Alberta Culture. He spoke on the subject of his recently completed M.A. thesis, "Democracy, Federalism, and Nationality: Ukraine's Medieval Heritage in the Thought of Mykola Kostomarov."

Kostomarov (1817–85) was no "scientific" historian, but a Romantic mythmaker who had a decisive influence on the formation of modern Ukrainian national consciousness. He was one of the first historians to address the question of the origins of the Ukrainian people, which obliged him to deal with the medieval period of Ukrainian history in greater detail than his predecessors had done.

In Kostomarov's view, the *viche* (popular assembly) had been the fundamental institution of Kievan Rus', making the basic administrative decisions, electing and deposing princes, declaring war and making peace. Since the *viche* was based on general participation, the character of the entire polity was democratic, the more so as Rus' was not a centralized state but a federation of tribes. The *viche* was to be found not only in Kiev, but also in such centres as Novgorod and Pskov. It was the Mongol invasion that introduced autocratic rule, which was adopted by the Grand Princes of Muscovy. As their principality expanded, the *viche* was suppressed and

standard or reviews of what is already on the market have been available for users. CIUS has agreed, therefore, to act as a clearing house for such information and to provide a limited exchange of articles, notes and comments to those recipients of the CIUS newsletter interested in such a network. A newsletter would be published, and would include topics such as dot-matrix versus laser printers, product reviews, development of spell-check and hyphenation databases, Soviet software/hardware, and products available for other languages. Information will be collected for major operating systems (DOS, Apple, Macintosh), duplicated and mailed to subscribers. Those interested in receiving the network newsletter or in contributing items to it should write to Peter Matilainen, Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8.

the tsar emerged as an absolute ruler.

Thus, Kostomarov "discovered" a fundamental difference between the democratic, federalist Ukrainians and the autocratic, centralist Russians which was most fully elaborated in his essay "Dve russkie narodnosti" (Two Rus' Nationalities). Mr. Iwanus emphasized that Kostomarov's interpretation was not based on research and the weighing of evidence but on an idealized portrait of Kievan Rus' in its "golden age." Nevertheless, Kostomarov made an indispensable contribution to Ukrainian nation-building by reclaiming the medieval period for Ukrainian history and by formulating a democratic mission for the Ukrainian people that helped them define themselves vis-a-vis other Slavs.

DMYTRO SHTOHRYN

The second seminar of the fall term was presented on 24 October by Dr. Shtohryn, professor of library administration and head of Slavic and East European cataloguing at the University of Illinois at Urbana-Champaign. Dr. Shtohryn is also head of the recently established Ukrainian Research Program at the University of Illinois. The topic of his seminar, which reflected his many years of research in literary history, was "Literary Research Methods of the Kievan Neoclassical School."

The most eminent Ukrainian neoclassical poets were Mykola Zerov (1890–1941), Pavlo Fylypovych (1891–1937), Mykhailo Drai-Khmara (1899–1941) — all victims of Stalin's forced-labour camps; Oswald Burghardt (pseud. Iurii Klen) (1891–1947), and Maksym Rylsky (1895–1964). In their literary studies, these poets employed the

comparative method, which comprises a number of different approaches. Thus, Zerov specialized in comparative sociological and historical studies of Ukrainian literary works; Fylypovych was noted for his essays in comparative esthetics; Drai-Khmara concerned himself with literary biography. Burghardt was less prominent as a student of literature, and Rylsky's articles began to appear when the severity of official censorship inhibited critical thought.

Dr. Shtohryn cited many examples of the historical and critical essays written by the neoclassical poets, noting that *in toto* they produced more than 200 scholarly works in the decade preceding the Stalinist terror. Most of these works are unknown to the present generation of Ukrainians, for they were removed from library shelves and destroyed when their authors were arrested or forced to emigrate. The principal reason for the repression visited upon the neoclassical poets was their tendency to elucidate Ukrainian literature's association with European and world literature, while official dogma required that Ukrainian literature be presented as a product of Russian trends.

In some cases, essays of the neoclassical poets were plagiarized by Soviet critics, who added the requisite quotations from party literature. This was the fate, for instance, of Fylypovych's essays "Toward a History of Early Ukrainian Romanticism" and "Shevchenko and Hrebinka." Even though some of the neoclassicists were rehabilitated in the post-Stalin period and selections of their poetry were published, their literary essays continue to be proscribed. Only one article by Fylypovych, a textual study of Kotliarevsky's "Moskal-charivnyk," has been reprinted in Ukraine. The influence of Zerov's and Fylypovych's writings, though

rarely acknowledged, is nevertheless evident in a number of studies of Shevchenko and Ukrainka written by younger Soviet critics.

Despite repeated attempts at suppression, the neoclassicists' legacy has not been destroyed, concluded Dr. Shtohryn. Many of their essays have been preserved and reprinted outside Ukraine and have influenced the literary studies of Ukrainian scholars living abroad. The most pressing task is to translate the best of these essays into English in order to make them available to a wider audience of literary critics and historians.

SERGE KELEHER

On 28 November, in the third seminar of the fall term, Archpriest Serge Keleher of the Ukrainian Catholic Eparchy of Toronto and Eastern Canada spoke on "The Vatican's Eastern Policy."

Rev. Keleher stated that it has been the Vatican's traditional practice to negotiate with any government in order to obtain breathing space for the Catholic church under that government's jurisdiction. The crucial change in policy that has become apparent over the past quarter-century is the Vatican's willingness to bargain for one group at the expense of another. The Ukrainian Catholic Church, which has become the object of such bargaining in recent years, finds itself in a particularly difficult position because the concept of local (or national) churches, accepted as the norm in the Christian East, is not understood by many prominent Roman Catholics. Preferring a universalist ideal and an overly centralist policy, the Vatican has tended to dismiss claims on behalf of local churches as illegitimate "nationalism" that hinders

progress toward ecumenical goals.

It was the Second Vatican Council that established ecumenism as the guiding principle of relations with other churches — a reversal of the previous policy, which had demanded subordination to Rome as the precondition of communion with the Holy See. Considered in purely theological terms, the council's decisions marked a great advance for Ukrainian Catholics. In two decrees dated 21 October 1964, "On Christian Unity" and "On the Catholic Eastern Churches," the council recognized the legitimacy of local churches and their right to govern themselves according to their own disciplines, recommended worship in common with the Orthodox faithful, and asserted that sacraments could be administered to Catholics by Orthodox clergymen if no Catholic priest was available.

These decrees might have been expected to strengthen the traditional Ukrainian Catholic claim to ecclesiastical self-rule and to open the way to reconciliation with the Ukrainian Orthodox. Instead, the Moscow Patriarchate of the Russian Orthodox Church, which has claimed jurisdiction over the Catholics of Western Ukraine since the forced liquidation of their church in 1946, managed to exploit the decrees for its own benefit. In 1969, the Russian Orthodox Church became the only Eastern church to reverse its policy and offer sacraments to Catholics, justifying its new position by citing a decree of 1875 that had allowed its clergy to offer communion to the faithful of the recently abolished Ukrainian Catholic Eparchy of Kholm. In 1971, Vatican representatives attended the election of Patriarch Pimen of the Russian Orthodox Church, who publicly referred to the "reunion" in 1946 of the Ukrainian faithful with their "traditional" church. The Vatican diplomats lodged no

protest, and relations with the Russian Orthodox Church grew ever more cordial throughout the 1970s.

With the accession of Pope John Paul II in 1978, Ukrainian Catholics hoped that the identity of their church would be reaffirmed. This, indeed, appeared to be the intent of the Pope's letter of 19 March 1979 to Iosyf Cardinal Slipy, in which he stated that the Union of Brest retained its religious and ecclesiastical force and that the principle of ecumenism demanded respect for the Ukrainian Catholic Church and guarantees of religious freedom. Yet a protest by the Moscow patriarchate inspired a reply from the Vatican, written in the Pope's name by Jan Cardinal Willebrands, which averred that the Union of Brest could no longer serve as a model for relations with the Eastern churches, since it was based on outdated political and theological principles.

In 1980, the Pope convoked a synod of Ukrainian bishops to elect a coadjutor who would succeed Cardinal Slipy. Contrary to canonical tradition and Eastern Christian practice, the synod's convocation and agenda were declared subject to the will of the Pope, who was also empowered to choose any one of three candidates for coadjutor presented to him. When the synod adopted a declaration affirming the invalidity of the Lviv "Synod" of 1946, thereby drawing a vehement protest from Patriarch Pimen, the Pope assured the Patriarch by letter that the declaration had no official standing. Since 1980, the Vatican has continued to appoint Ukrainian bishops with only slight reference, if any, to the synod's authority.

The Moscow Patriarchate's concern to suppress the Ukrainian Catholic Church is based on the formidable strength of that church. Of all the Patriarchate's functioning

parishes, fully half (i.e., approximately 2,000) are in Ukraine; until recently, 90 per cent of its seminarians came from Western Ukraine; there are at least five convents in Ukraine and none in Russia. Legalization of the Ukrainian Catholic Church would therefore mean the break-up of the Moscow patriarchate, which has accordingly sought to impress upon the Vatican the necessity of muzzling the Ukrainian Catholics if it hopes for any advances in ecumenism. Rev. Keleher concluded that only a reaffirmation of the fundamental importance of local churches and a renewed relationship with both the Vatican and the Orthodox world on the basis of genuine equality could make the Ukrainian Catholic Church a model of ecumenical communion.

DAVID R. MARPLES

The final seminar of the fall term was presented by Dr. Marples, a CIUS research associate, who spoke on the title of his new book, "Chernobyl and Nuclear Power in the USSR." The focus of the talk was on the immediate economic repercussions of Chernobyl, particularly on the Soviet energy programme.

Dr. Marples began with an outline of the development of nuclear power in the USSR. He drew a contrast between long delayed plants, such as the Khmelnytsky station at Netishyn, at which the first reactor is still not generating after nine years of construction; and Zaporizhzhia nuclear power plant, which is bringing new reactors on-line at yearly intervals, according to a new program of building that enables the foundations of several reactors to be constructed simultaneously.

Despite the failure to adhere to schedules, the Soviet nuclear programme

remains ambitious in scope, especially in the Ukrainian SSR, which is servicing the needs of East European countries with electricity exports. It was to be expected therefore that the Chernobyl accident would have presented a major setback to plans for expansion and simultaneously, a short-term electricity crisis.

The Chernobyl station was producing approximately 28 billion kilowatt hours of electricity in 1985. With the shutdown of four reactors after 29 April 1986, the shortfall was compensated initially by thermal power stations operating throughout their normal summer maintenance periods. A new thermal power station was rushed into operation in Ukraine ahead of schedule. This attempt to offset the economic impact of the disaster, however, failed because of several unforeseen factors.

First, a dry summer brought about low water levels in Ukrainian and other rivers, which meant that hydroelectric stations, which produce about 15 per cent of the USSR's electricity, were operating at very low capacity. Second, none of the four new 1,000-megawatt reactors scheduled to come into service in the summer of 1986 met their targets: Kalinin 1; Rivne 3; Zaporizhzhya 3; and Khmelnytsky 1. All except Khmelnytsky began generating by the end of the year, however.

Third, electricity consumption in certain industries has become excessive, especially machine construction and ferrous metallurgy. By the late summer, many workers in these spheres were ordered to work in the evenings and at weekends to avoid "peak load" periods. Fourth, the East European countries, and Hungary in particular were affected directly by the shutdown of Chernobyl, but proved unable, for various reasons, to tap into the East

European gridlines. Hungary's situation was declared to be "desperate," and officials accused Romania of dipping into Hungary's "share" of electricity.

Fifthly, the onset of an especially severe and early winter precipitated anxious editorials in the Moscow press about the electricity shortage. Curfews were imposed on home usage and neon lights were extinguished in various parts of the USSR, especially in Central Asia, Ukraine, Belorussia and the Baltics.

Chernobyl also necessitated technical improvements to the country's 14 graphite-moderated (RBMK) reactors, located at Leningrad, Ignalina, Kursk and Smolensk. By the end of September, and paradoxically, the Chernobyl 1 reactor was the only RBMK working in the entire country. Graphite-moderated reactors produced about 55 per cent of Soviet nuclear-generated power in 1985, thus this shortfall in the words of one official "was not easy to make up."

STANISLAW BARANCZAK

The first seminar of the winter term was given on 30 January by Dr. Barańczak, a prominent poet and literary critic who is currently professor of Polish literature at Harvard University. Dr. Barańczak spoke on "The Ukrainian Theme in Modern Polish Poetry."

Noting that the Ukrainian theme is prominent in Polish fiction, Dr. Barańczak pointed out that it is almost absent in poetry. Only three poets, Andrzej Kuśniewicz, Józef Łobodowski, and Jerzy Harasymowicz, have concerned themselves with Ukraine in any depth. Kuśniewicz, one of Poland's most prominent fiction writers,

devoted a long poem, *Słowa o nienawiści* (Words on Hatred, 1956), to the theme of Polish-Ukrainian relations during the inter-war period. Hailed in Poland as a long overdue examination of a painful question, the poem was fiercely attacked by the émigré poet and critic Józef Łobodowski, who maintained that Kuśniewicz had reduced a tragic and terribly complex problem to a primitively Marxist set-piece. Although Kuśniewicz professed concern for Polish-Ukrainian reconciliation, his poem accomplished nothing in this regard.

Łobodowski, who began to translate Ukrainian poetry as early as the 1930s, has been a pioneer in popularizing Ukrainian history and culture among Polish readers. He is also a passionate advocate of Polish-Ukrainian reconciliation in the face of the common enemy, Soviet totalitarianism. The Ukrainian theme figures prominently in his work, but in Dr. Barańczak's view, Łobodowski has failed to develop a contemporary style to convey a very timely message. His poetry remains epigonic, suspended somewhere between the style of the Romantics and that of the poets of the prewar Skamander group. Even more than official censorship, this stylistic failure prevents Łobodowski from reaching the present generation of Poles.

Jerzy Harasymowicz, a generation younger than Kuśniewicz and Łobodowski, is a popular poet, although the peak of his popularity was attained more than two decades ago. His mixed Polish-Ukrainian ancestry has given him an abiding interest in things Ukrainian, and he is the only important Polish poet to deal — albeit timidly — with the current phase of Polish-Ukrainian relations. In his "Elegie łemkowskie" (Lemko Elegies), written in the early 1960s, Harasymowicz offered a series of symbolic images in which the remnants of Lemko culture, destroyed by forced resettlement

after the war, became a source of both nostalgia and compassion. In Dr. Barańczak's judgment, Harasymowicz's poetry is vitiated by its sentimentality. If his early poems are relatively successful, his later attempts to explore the history of Polish-Ukrainian relations fail for lack of intellectual detachment and analytic capacity. Moreover, Harasymowicz has recently become an apologist for the official line on the Ukrainian problem, accusing the Lemkos in Poland of collaborating with "enemies of our Fatherland."

If lyrical poetry is to be authentic, concluded Dr. Barańczak, it must spring from genuine emotion felt in the present. The older Polish poets have fallen short in treating the Ukrainian theme because they tend to substitute historical stereotypes for their personal feelings about Ukrainians. Younger poets, on the other hand, have had few encounters with Ukrainians and cannot deal authentically with this theme. The task of explaining Polish-Ukrainian relations therefore falls to historians, not to poets.

W. ROMAN PETRYSHYN

The second seminar of the winter term was presented on 27 February by Dr. Petryshyn, a former CIUS research associate who is currently multicultural advisor to Grant MacEwan Community College in Edmonton. His topic was "Ukrainian Cultural Development in Alberta: A Vision for the Future."

The challenge facing Ukrainian Canadians today, argued Dr. Petryshyn, is to determine what institutions are necessary to strengthen and reproduce their identity in the new multicultural context. This identity is threatened by a number of social trends identified over the past decade. More than

three-quarters of Ukrainian Canadians live in cities, where they are exposed to intense assimilative influences. Less than half of Ukrainian Canadians belong to the traditional churches, which have served to reinforce Ukrainian identity. Inter marriage and the decline of the extended family have led to rapid linguistic assimilation: in 1981, fewer than 20,000 persons under the age of 50 used Ukrainian as their home language.

In spite of these pressures, the price to be paid for assimilation would be prohibitively high, maintained Dr. Petryshyn. It would mean giving up centuries-old cultural tradition and historical consciousness; diminishing the creative potential that results from the interaction of minority and majority cultures; losing one's place in an interpersonal network that stretches across the country; withdrawing from a growing international consciousness in Canada that is being brought on by trade and technology; and failing to aid kinfolk in Ukraine who live in a repressive society.

The alternative, then, is to act strategically, using public institutions to reform the traditional definition of the Ukrainian community and reach out to the 250,000 "peripheral" Ukrainians. Dr. Petryshyn argued that four major changes must be made in current community programmes. First, they must be planned, as they are now accountable to external sources of funding. The Ukrainian Canadian Committee undertook a planning process in 1982 under the auspices of the Ukrainian Community Development Committee, which studied community needs in the prairie provinces. The UCDC's blueprint for action, *Building the Future: Ukrainian Canadians in the 21st Century*, was published in October 1986. It identifies priority sectors for development — education, the arts, communications, provincial UCC networks — and sets forth a detailed plan and

timetable.

Second, the community must be united in order to compete successfully for scarce public resources. The community's new goals — legal recognition of status as a founding settler people and the use of publicly funded programmes to combat assimilation — must be integrated with the traditional pillars of Ukrainian Canadian identity, religion and nationalism. Co-operation between professionals and volunteers, evident in such new organizations as Alberta Parents for Ukrainian Education and the Alberta Council for the Ukrainian Arts, is vital to this end.

Third, the quality of community programmes must be ensured by the creation of educational ladders that allow talented individuals to develop into innovators. Such a ladder already exists in the educational sector, from pre-school programmes to university; others should be constructed. In the fall of 1986, the Alberta Provincial Council of the Ukrainian Canadian Committee approached Grant MacEwan Community College with a proposal to create a Ukrainian Resource and Development Centre for the arts. The centre could offer diplomas in dance and choral music, an artist-in-residence programme, access to Ukrainian culture for adult learners, and courses in Ukrainian culture throughout the province. The college has approved the proposal in principle, and application has been made to the Department of the Secretary of State for funds to begin the programme in July 1987. A rally of Alberta's Ukrainian music and dance groups, to be called Festival 88, is now being organized to facilitate this new programme.

Fourth, community programmes must be carried on in a contemporary style, using the best organizational methods and

technology, and incorporating both the Canadian and Ukrainian dimensions. Ukrainian Canadian identity can be developed, concluded Dr. Petryshyn, if the requisite changes are implemented with courage and conviction.

MARK BANDERA

The last seminar of the winter term was given on 10 April by Mr. Mark Bandera, a graduate student in the Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta, specializing in Ukrainian folklore. His topic was "Ukrainian Instrumental Folk Music in Western Canada."

Mr. Bandera discussed three instruments, the *tsymbaly* (hammer dulcimer), the *bandura*, and the *lira* (hurdy-gurdy), focusing on their status in Western Canada and the development of the musical traditions associated with them. The *tsymbaly*, well established in Ukraine by the eighteenth century as an instrument played at ritual and social gatherings, were brought to North America in the nineteenth century. The instrument became popular among Ukrainians in Western Canada partially because of the community's relative isolation and the lack of competition from other dulcimer traditions, but principally because of its association with the traditional Ukrainian wedding. The folk-music ensembles of Western Ukraine (now commonly called *troista muzyka*) usually featured the violin, the *tsymbaly*, and the drum. Today, Ukrainian country and western bands featuring the *tsymbaly* are active on the prairies, and the instrument has become a prime attraction at ethnic festivals, where it is often played by soloists. *Tsymbaly* competitions, records and radio broadcasts have become very popular, and the instrument's distinctiveness makes it suitable

as a cultural marker for rural Ukrainians in Western Canada.

The *bandura*, generally considered Ukraine's national instrument, carries strong romantic associations with the Cossack period and the epic tradition of the *dumy*. Although the *bandura* has usually been considered a solo instrument, ensembles were formed in Ukraine early in this century, an innovation brought to North America by the Ukrainian Bandurist Chorus of Detroit. Ensembles on this model have been established in Winnipeg, Thunder Bay, Calgary and Vancouver. In contrast to the *tsymbaly*, the *bandura* reflects the culture of the urban, eastern, post-Second World War generation; thus, the audiences for the two instruments tend to be mutually exclusive.

The *lira*, closely related to the *bandura* tradition and sharing much of its repertoire, is nevertheless a more limited instrument than those already discussed. Its characteristically plaintive sound makes it unsuitable for dances and weddings, and it does not lend itself to ensemble performance. It has therefore failed to gain a place for itself, and except for the occasional stage presentation, the *lira* tradition has largely died out.

The key to the survival of musical traditions, concluded Mr. Bandera, is the establishment of an appropriate context and adaptation to new conditions. On the Western prairies, the *tsymbaly* and the *bandura* have made the transition with considerable success.

People

BOHDAN KRAWCHENKO

Dr. Krawchenko's recent publications include: *Famine in Ukraine 1932-1933* edited with Roman Serbyn, "La classe obrera Soviética en la actualidad," *Enero* (Mexico), no. 10 (1986): 22-6. In October 1986 he delivered a paper on "Soviet Ukraine and Germany 1920-1939: An Overview of their Relationship" at the conference on German-Ukrainian relations held in Garmisch-Partenkirchen, West Germany. That month he also presented the Ukrainian Community Development Committee report, *Building the Future: Ukrainian Canadians in the 21st Century* to the Congress of the Ukrainian Canadian Committee, Winnipeg. In December 1986 he spoke on "Chernobyl: Its Impact on Soviet Politics and Society" as part of the Public Lecture Series of Mount St. Vincent University, Halifax, Nova Scotia. In January 1987 he addressed a meeting of the Northern Alberta Ukrainian Teacher's Association on "The Ukrainian Bilingual Programme in the 21st Century." He has recently been appointed corresponding editor of the journal *Socialism and Democracy*, published by the City University of New York and chairperson of the Ukrainian Community Development Committee of the Alberta Provincial Council, Ukrainian Canadian Committee.

DAVID R. MARPLES

Between November 1986 and February 1987, Dr. Marples gave a series of talks on the Chernobyl disaster at various centres, including: the House of Commons and External Affairs, Ottawa; McGill University, Montreal; McMaster University, Hamilton; the University of Michigan, Ann Arbor; the University of Pennsylvania, Philadelphia; Columbia University, New York. The Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto, organized the Canadian launching of Dr. Marples' book *Chernobyl and Nuclear Power in the USSR*, published by CIUS.

In December 1986, the Washington Group, an association of Ukrainian professionals, arranged a series of events for Dr. Marples' visit: an appearance at the National Press Club; a television interview on Worldnet (cable to Europe); and lectures/briefings at the U.S. State Department and the White House.

In April 1987, he gave a talk on "The First Anniversary of Chernobyl: Myths and Realities" to a meeting of the American Nuclear Association, held in Mississauga, Ontario (AECL), and also spoke in Philadelphia, New York, Washington, DC and Detroit, 21 April-2 May.

Dr. Marples' recent publications are "Chernobyl and Ukraine," *Problems of Communism*, no. 6 (November-December 1986): 17-27; "Crisis in Soviet Industry? An Examination of the Soviet Steel Industry in the 1980s," *Canadian Slavonic Papers*, vol. xviii, no. 4 (December 1986); "Donbass: Dilemmas of an Old Coalfield," *Soviet Analyst*, vol. 16, no. 4, 25 February 1987, and no. 5, 11 March 1987; and "Chornobyl'-rik piznishe," *Suchasnist'*, no. 4 (312) (April 1987): 88-104.

DANYLO H. STRUK

In the spring of 1987, Dr. Struk went to Israel on a fact-finding tour. He met with several scholars to discuss cooperation with work on the *Encyclopedia of Ukraine*: Dr. Shimon Redlich, Chairman of the Department of History, Ben Gurion University of Negev; and Dr. Ezra Mendelssohn, professor of history, the Hebrew University, Jerusalem. Both have agreed to assist as reviewers and contributors. Mr. Fain Zeckbach, the managing editor of Keter publishing house, has agreed to an exchange of data and biographical information about Jews from Ukraine.

Dr. Struk's recent publications include "Clarinetisme — neo-baroque: Les Clarinettes du Soleil de Pavlo Tyčyna," in A. Joukovsky and A. Korduba, eds., *Ukraine 1917-1932: Renaissance nationale* (Paris: INALCO, 1986), pp. 211-30; "Vynnychenko's Moral Laboratory," in B. Rubchak, ed., *Studies in Ukrainian Literature, The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the United States*, vol. xvi, no. 41-42 (New York, 1986), pp. 275-88. He also provided a Ukrainian translation of Ted Galay's "After Baba's Funeral" for *Suchasnist* (January-February 1987).

TARAS D. ZAKYDALSKY

Mr. Zakydalsky, a member of the *Encyclopedia of Ukraine* project, recently published "Fedorov's Critique of Nietzsche, the 'Eternal Tragedian'," in *Nietzsche in Russia*, ed. B. Glatzer Rosenthal (Princeton, NJ: Princeton University Press, 1986), pp. 113-25. His review of V. N. Muravev's *Ovladenie vremenem kak osnovnaia zadacha organizatsii truda* appeared in

Canadian Slavonic Papers, vol. xxviii, no. 1 (March 1986): 91-4. He recently translated D. I. Dubrovskii's "The Decipherment of Codes," forthcoming in the spring 1987 issue of the *Journal for the Theory of Social Behavior*.

Bibliography

NEW ACQUISITIONS

- Dlia Nei — Vse! Almanakh "Zhinochoi Doli"* (Lviv, 1930)
- Kaliendar "Kanadiiskoho Farmera"* (Winnipeg, 1953)
- Kaliendar Tovarystva "Prosvity"* (Lviv, 1909, 1928)
- Krestnyi kalendar na god 1911* (Kolomyia, 1910)
- Narodne hospodarstvo* (Winnipeg), February-March 1936
- The Ukrainian Review* (New York) 1, no. 2 (May 1931)
- L. Wynar, ed., *Guide to the American Ethnic Press: Slavic and East European Newspapers and Periodicals* (Kent, Ohio, 1986)
- D. Zlepko, *Die Entstehung der polnisch-ungarischen Grenze (Oktober 1938 bis 15. März 1939)* (Munich, 1980)
- W. Zyla, ed., *Zbarazhchyna* (New York, 1985)

THESES ACQUIRED

Mark Jaroslaw Bandera, "The *Tsymbaly* Maker and His Craft: A Dynamic Musical Tradition in East Central Alberta," M.A., Alberta, 1985.

Roma Chumak-Horbatsch, "Language in the Ukrainian Home: Its Use in Ten Toronto Families Attempting to Preserve Their Mother Tongue," Ph.D., Toronto, 1984.

Jaroslaw Iwanus, "Democracy, Federalism, and Nationality: Ukraine's Medieval Heritage in the Thought of N. I. Kostomarov," M.A., Alberta, 1986.

ADVERTISING INFORMATION

The CIUS *Newsletter* (ISSN 0702-8474) is published semi-annually by the Canadian Institute of Ukrainian Studies; circulation: 2400.

Rates

FULL PAGE (7 1/4" X 9") \$150
HALF PAGE (7 1/4" X 4 1/2") \$75
QUARTER PAGE (7 1/4" X 2 1/4") \$50

Copy Deadlines

SUMMER ISSUE — 1 February
WINTER ISSUE — 1 August

Payment Terms

Prepayment required for first-time advertisers.

All copy subject to approval.

Camera-ready copy preferred. If only text of copy is supplied, then composition, screens, half-tones, etc. will be charged at cost. Publisher's liability not to exceed cost of space.

RECOLLECTIONS ABOUT THE LIFE OF THE FIRST UKRAINIAN SETTLERS IN CANADA

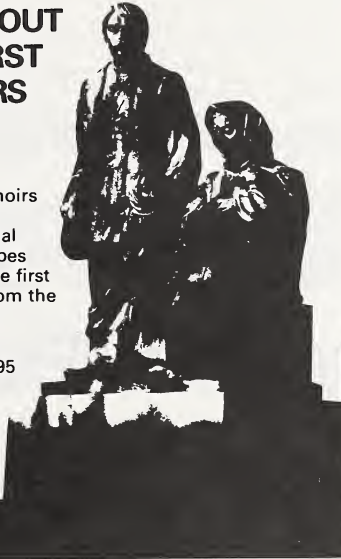
William A. Czumer

An English translation of the memoirs of a pioneer school teacher at the centre of controversy over bilingual schools in Alberta in 1914. Describes Ukrainian life in Canada during the first twenty-five years of settlement from the social, political, religious and educational points of view.

xvi, 176 pages, paper \$5.95 cloth \$9.95

Send order to:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, Alberta T6G 2E8
(Payment must accompany order)

LOYALTIES IN CONFLICT

Ukrainians in Canada During the Great War

edited by Frances Swyripa and John Herd Thompson

During the First World War Ukrainians were labelled 'enemy aliens', and were interned, threatened and finally disfranchised. This book of essays is the first detailed examination of the wartime experience of Canada's Ukrainian community. Anglo-Canadians and the alien worker, the wartime economy, the internment of Ukrainians, the Ukrainian diplomatic representation in Canada are some of the subjects dealt with by this important contribution to Canadian history.

213 pages, paper \$7.95

Order from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

Canadian Ethnic Studies

Ukrainian Canadians, Multiculturalism and Separatism: An Assessment

Edited by Manoly R. Lupul

The essays analyze the relationship between multiculturalism and Quebec separatism and the contributions of Ukrainian Canadians to the national unity debate.

"Clearly the ties between the survival of the French fact and that of the ethnic fact are admirably shown. The essays provide a good basis for the attempt to define what is meant by Canada as a multicultural society."

Canadian Ethnic Studies

177 pages, paper \$4.95

Send order to:

University of Toronto Press Distribution Dept., 5201 Dufferin Street, Downsview, Ont. Canada M3H 5T8

Ukrainian Canadians: A Survey of Their Portrayal in English-Language Works

Francis Swyripa

Highlights the changing place of Ukrainians in Canada by taking a chronological look at government reports, theses, novels, magazine articles and writings by educators and churchmen to show changes in the image of Ukrainians.

"Swyripa has not only read and summarized her sources, but is thoroughly familiar with their historical context. The result of her efforts is a fine piece of historiography, a book indispensable to the student of ethnic relations in Canada."

Canadian Review of Studies in Nationalism

169 pages, paper \$3.95 cloth \$9.95

POLAND AND UKRAINE: PAST AND PRESENT

Peter J. Potichnyj, editor

This volume discusses the historical background of the two countries, cultural relations, economic ties and communications, and present-day political problems.

"An especially commendable feature [of the book] is its refreshing candor. Most of the authors ask important questions and attempt to answer them frankly . . ." **Harvard Ukrainian Studies**

365 pages, paper \$9.95 cloth \$14.95

Order from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

JOURNAL

OF UKRAINIAN STUDIES

"In the first decade of its existence the *Journal of Ukrainian Studies* has established itself as a major academic publication.... Its readership extends well beyond academic circles... the *Journal of Ukrainian Studies* continues to maintain a high academic standard, broad coverage and relative impartiality".

Arnold McMillin, *Times Literary Supplement*

No. 20, Summer 1986

Chernobyl: A Six-Month Review

David R. Marples

Chernobyl: The Political Fallout in Ukraine

Roman Solchanyk

Medical Consequences of Chernobyl

Walter Huda

Ukrainian Literature in English Published since 1980: Part 2

Marta Tarnawsky

No. 21, Winter 1986

Ukrainians in Argentina: A Canadian Perspective

Oleh W. Gerus

The Legacy of the "Brazilian Fever": The Ukrainian Colonization of Parana

Serge Cipko

On the Number of Ukrainians in Australia in 1979

Eugene Seneta

Survey of Second-Generation Ukrainians in Britain

Serge Cipko and Oleh Leszczyszyn

Annual subscriptions cost \$10.00 for individuals; \$15.00 for libraries and institutions. Back issues cost \$5.00 for individuals; \$7.00 for libraries and institutions. Orders outside Canada must be paid in U.S. funds. Please pay by cheque or money order made payable to Journal of Ukrainian Studies.

Enclosed are _____ dollars for a current subscription for _____ year(s).

Enclosed are _____ dollars for back issues, no(s).

Name: _____

Address: _____

Send to: *Journal of Ukrainian Studies*, Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall,
University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

COMMUNIST POLITICAL ORGANIZATION IN UCRRAINE

The Communist Doctrine
and Practice of National
Self-Determination

The Bolsheviks' theory and
determination with re-
outbreak of the revolu-
tion of the Soviet Union in

any other writer on this
Borys . . . Borys has en-
sociological and the
purely political aspects

John A. Armstrong

\$2.95, cloth \$19.95

Journal of Ukrainian Studies
Hall
Edmonton, Alberta
Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

THE SOVIETIZATION OF UKRAINE

1917-1923 The Communist Doctrine
and Practice of National
Self-Determination

By Jurij Borys

This volume discusses the Bolsheviks' theory and practice of national self-determination with regard to Ukraine from the outbreak of the revolution in 1917 to the creation of the Soviet Union in 1923.

"To a greater extent than any other writer on this period of Ukrainian history . . . Borys has endeavoured to present the sociological and the economic as well as the purely political aspects of his subject."

John A. Armstrong

488 pages, paper \$12.95, cloth \$19.95

Order from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

NEWSLETTER

Б Ю Л Е Т Е Н Ї

Том 11

Літо 1987 р.

Число 1

ЗМІСТ

НОВИНИ	Нові видання КІУСу	1
	Едмонтонський клуб професіоналістів і підприємців заснував осередок	1
	Фонд ім. Володимира й Дарії Кубійовичів	1
	Шевченківська лекція	2
	Б. Кравченко одержав премію ім. Антоновичів	3
	Стипендія пам'яті Івана Лисяка-Рудницького	4
	Вечеря Приятелів фундації в Едмонтоні	4
	Нове про "Encyclopedia of Ukraine"	4
	Договір про виміну з бібліотекою Іллінойського університету	5
	Архівний фонд ім. Стефанії Букачевської-Пастушенко	5
	Обдаровання ім. Марусі Онищук та Іванка Харука	6
	Виготовлення зорово-слухових матеріалів українською мовою	6
	Появилася книжка "Seasons of Celebration"	7
	КІУС одержав дотацію багатокультурности	7
	Курс українських танців	7
ПОВІДОМЛЕННЯ	Нові випуски "Журнала українознавчих студій"	8
	Нова редакційна колегія "Журнала українознавчих студій"	9
	Бюджет КІУСу	9
	Новий розподілювач видань КІУСу в США	9
	Орбіс — європейський розподілювач видань КІУСу	9
	Дотації інституту	10
	Стипендії інституту на 1987-8 р.	11
	Дари	12
	Нова стипендіантка ім. Шраєра	12
	Проект "Нова"	12
	Дарчий фонд української фолкльористики	13
	Комп'ютери	14
СЕМІНАРИ		15
ОСОБИ		22
БІБЛІОГРАФІЯ		24

Б Ю Л Е Т Е Н Ї

Періодичне видання Канадського
інституту українських студій

Canadian Institute
of
Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
The University of Alberta
Edmonton, Alberta, Canada. T6G 2E8

Редакційна колегія:
Девід Марплз (редактор)
Андрій Горняткевич (переклад)
Христя Когут
Пекка Матілайнен
Мирослав Юркевич

Передрук усіх матеріалів дозволений за
поданням джерела.
ISSN 0702 - 8474

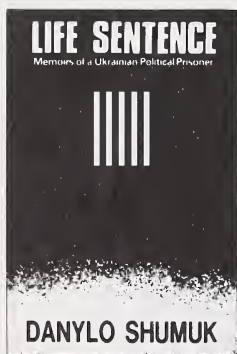
***A catalogue of CIUS
publications may be
obtained from:***

CANADIAN INSTITUTE OF UKRAINIAN STUDIES

352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada
T6G 2E8
Tel. (403) 432-2972

from the
CANADIAN INSTITUTE OF UKRAINIAN STUDIES

LIFE SENTENCE: MEMOIRS OF A UKRAINIAN POLITICAL PRISONER

Danylo Shumuk is Amnesty International's most
"senior" political prisoner. *Life Sentence* is his
autobiography.

It describes the author's early life and his involvement
with the communist movement under Polish rule.
Disillusioned with communism, he joined the Ukrainian
Insurgent Army, which was engaged in a struggle
against both German and Soviet occupiers. In 1945, he
was captured by Soviet troops and sentenced to death
(a sentence that was later commuted to life
imprisonment).

xxiii, 401 pp., maps Paper \$14.95, Cloth \$19.95

Order from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta Canada T6G 2E8

Новини

НОВІ ВИДАННЯ КІУСУ

Весною 1987 р. КІУС видав книжку п.з. "Екзод Тараса Шевченка. Навколо 'Москалевої криниці'", дванадцять статтів колишнього радянського правозахисника Леоніда Плюща. У книжці поезія Шевченка аналізується з погляду структуралізму, і творчість Кобзаря розглядається вдумливо, по-новому. Книжка появилася в твердій оправі, має 333 сторінки і її можна набути за 29,95 дол. (ISBN 920862497) у Видавництві Торонтського університету:

University of Toronto Press
Distribution Department
5201 Dufferin Street
Downsview, Ontario
M3H 5T8

ЕДМОНТОНСЬКИЙ КЛЮБ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ І ПІДПРИЄМЦІВ ЗАСНУВАВ ОСЕРЕДОК

Українсько-канадський клуб професіоналістів і підприємців Едмонтону подарував Альбертському університетові 200 000 дол., щоб заснувати фонд на оплacenня Педагогічного осередку української мови при КІУСі. Цей дар має право одержати від провінційного уряду додаткові 400 000 дол.

(дорівнювання на засаді 2:1) із Фонду обдаровання й ініціативи вищій освіті уряду Альберти.

Едмонтонський клуб українських професіоналістів і підприємців вже віддавна був опорою освіти українською мовою. Він відіграв важливу роль при встановленні англо-українського двомовного навчання в Альберті. (Програма тепер існує також у Саскачевані й Манітобі). Перші підручники для двомовних клас також появилися завдяки заходам клубу.

Фонд обдаровання дозволить КІУСові розширити існуючий Методичний кабінет української мови, в якому зберігається найбагатша збірка україномовних педагогічних матеріалів у діаспорі, у повноцінний Методичний осередок української мови. У програму праці осередку входитимуть: розвиток і видання методичних засобів (книжкових та інших), дослідження проблем навчання української мови і допомога при вишколюванні учителів української мови.

Пізніше в 1987 р. появиться детальніший документ плянів нового осередку.

ФОНД ІМ. ВОЛОДИМИРА Й ДАРІ КУБІЙОВИЧІВ

Із спадщини покійного професора Володимира Кубійовича 140 000 дол. призначено на фонд, з відсотків якого щорічно уділятимуться дослідні дотації чи стипендії аспірантам, на вивчення таких українознавчих ділянок, як географія, демографія, народне

господарство або суспільствознавство. Доходи з цього фонду також можна використовувати на досліді для "Енциклопедії українознавства" та "Encyclopedia of Ukraine".

Володимир Кубійович, який упокоївся в листопаді 1985 р., був головним редактором абеткової багатотомної "Encyclopedia of Ukraine", найважливішого проєкту КІУСу. За фахом він був демографом, що здобув звання доктора в Ягйлонському університеті в Кракові (Польща), та він став відомий передусім як енциклопедист, головний редактор тритомної тематичної "Енциклопедії українознавства" (Мюнхен 1948–52), двотомної англомовної тематичної "Ukraine: A Concise Encyclopaedia" (Торонто 1963, 1971) та дев'ятитомної гаслової "Енциклопедії українознавства" (Париж–Нью-Йорк 1955–80), якої десятий (останній) том тепер підготовляється.

Професор Кубійович почав працювати в Науковім товаристві ім. Шевченка в 1931 році. Від 1932 р. до своєї смерті він був головою європейської вітки цього інтернаціонального товариства. Серед його численних наукових праць найважливіші присвячені етнографії Карпат та демографії України.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА ЛЕКЦІЯ

XXII щорічну Шевченківську лекцію, яку влаштовує Українсько-канадський клуб професіоналістів і підприємців Едмонтону і яку організує Канадський інститут українських студій, відчитав 19 березня 1987 р. д-р Богдан Рубчак, надзвичайний професор слов'янських

літератур Іллінойського університету в Чикаго. Д-р Рубчак видав п'ять томів своїх поезій українською мовою; він редагував кілька томів і написав понад 40 статей про українську літературу та порівняльне літературознавство.

Тема лекції д-ра Рубчака — а цікаво, що не вперше така лекція була присвячена творчості Кобзаря — була "Шевченко і письменник-емігрант". Доповідач старався зіставити своє зацікавлення Шевченковими поезіями з психологічними та соціологічними умовинами автора-емігранта. Він звернув увагу, що Шевченка можна під кількома оглядами вважати "внутрішнім емігрантом". Ще будучи козачком свого пана, Шевченко мусив на кілька років покинути Україну, жити у Варшаві й Вільнюсі, а це було свого роду економічне заслання. Більшість Шевченкового життя після визволення з кріпачства проплило в Петербурзі, культурному центрі Російської Імперії. Він коротко повернувся в Україну 1843 р., але це його розчарувало, а його побут у Києві перервали арешт та заслання у глибину імперії, цим разом з політичних причин. Шевченко повернувся до Києва 1858 р., але останні три роки його життя пройшли в Петербурзі. Словом, на Україну він дивився в основному з погляду емігранта: батьківщина й чужина (Росія) в його житті постійно чергувалися майже мигаючи.

У протиставленні до інших письменників емігрантів, Шевченкові вдалося творчо використати цю, звичайно придушуючу, еміграцію. У своїх поезіях він свідомо, гранично протиставляє батьківщину й чужину; у нього Росія цілком чужа, негостинна, а він сам — ізгой. Хоч такий погляд викривлював дійсний стан, бо ж

Шевченко брав активну участь у культурному житті Російської Імперії, такий погляд дозволив поетові чіткіше окреслити самого себе. Радикальне протиставлення України й Росії так переконливо розвинуто в Шевченкових віршах, що воно стало основою модерної української свідомості.

Щоб вияснити, чому Шевченко так сильно змалював дилему емігранта, д-р Рубчак звернув увагу на ряд характеристичних слабостей еміграційної літератури. Одна з них — настирливе зацікавлення собою, щоб боронитися від чужих оточуючих впливів. Тут Шевченко не є ніяким винятком: його "я" просякло всі його твори; воно панує владно в коротких віршах і втручається в епічні та драматичні поеми. Та Шевченко переступає межу самопоглинання емігранта і перетворює його в розмову: поет говорить з іншими, навіть коли їх тут або взагалі немає. У поезіях він звертається до соток осіб, приятелів, історичних постатей, справжніх чи уявних полюбовниць, навіть до своєї батьківщини (часто уособлюваної) і Бога. Шевченко не раз звертається до себе самого в другій особі, висловлює іронічні чи скептичні коментарі до щойно сказаного. У такий спосіб він перемагає прокляття безмовності чи безрозмовності, яке тяжить на ньому-чужинцеві.

У Шевченка можна знайти й інші риси еміграційної літератури: почуття вини, що він покинув батьківщину та зірвав зі своїми пригніченими земляками; страх перед смертю на чужині; прагнення смерті — єдиного визволення з біди; сумніви про вартість мистецтва створеного на чужині. Але Шевченко не дозволяє цим згубним поривам опанувати його внутрішнім

світом і в його поезіях багато радості й примирення. Немає поверхового чергування надії й розпуки: Шевченко поєднує темні й світлі пориви в діалектичній синтезі. Таким чином "Кобзар" Шевченка — відкрита структура, куди краща, як "завершений" мистецький твір, що щораз по-новому твориться. Тому Шевченко перевершує всякі спрощуючі інтерпретації його творів, чи вони політичні, чи аполітичні і противиться всім культурам, які створено навколо його особи.

Автор-емігрант може або по-рабському триматися традиції, або творити нову культуру, в якій може чесно жити. Шевченко вибрав другий шлях, а тим, що хочуть іти його слідами, д-р Рубчак радить "писати: писати якимсь чудом, писати, щоб спасти душу, писати, щоб усе стало можливим".

Б. КРАВЧЕНКО ОДЕРЖАВ ПРЕМІЮ ІМ. АНТОНОВИЧІВ

У травні 1987 р. д-р Богдан Кравченко, директор Канадського інституту українських студій, одержав премію ім. Антоновичів (1986 р.) за свою книжку "Social Change and National Consciousness in Twentieth Century Ukraine", що появилася у видавництві Макміллана в Лондоні та Сент-Мартінс Прес у Нью-Йорку 1985 р. Фондація ім. Омеляна та Тетяни Антоновичів (Вашінгтон, ОК) щорічно вручає грамоту та грошову нагороду 5 000 дол. авторові визначної українознавчої праці написаної будь-якою мовою. Жюрі 1987 р. складалося з таких осіб: Іван Фізер (Ратгерський ун-т), Ярослав Пеленський (Айовський ун-т), Богдан Рубчак

(Іллінойський ун-т у Чикаго) і Роман Шпорлюк (Мічіганський ун-т).

"Social Change and National Consciousness in Twentieth Century Ukraine" — суспільна історія України, що розглядає впливи суспільних і політичних змін на національну свідомість роабітників, селян, інтелігенції й політичної еліти. У серпні КІУС видасть цю працю в м'якій оправі, яку можна буде набути тільки в Канаді у University of Toronto Press Distribution Department, 5201 Dufferin Street, Downsview, Ontario M3H 5T8. Замовлення з США треба слати до St. Martin's Press, 175 Fifth Avenue, New York, NY 10010.

Замовлення з інших країн треба висилати до Macmillan Press, 4 Little Essex Street, London WC2R 3LF, England.

СТИПЕНДІЯ ПАМ'ЯТІ ІВАНА ЛИСЯКА-РУДНИЦЬКОГО

В Альбертському університеті встановлено стипендію пам'яті покійного Івана Лисяка-Рудницького, який був професором історії України та Східної Європи в тому університеті. Він був першим ученим, що запровадив і розвинув історію України як предмет досліджень у Альбертському університеті, і співзасновником Канадського інституту українських студій.

Стипендія ім. Івана Лисяка-Рудницького призначена для першорядних докторантів історії України при Альбертському університеті. Цю стипендію заініціювала вдова д-ра Лисяка-Рудницького, Олександра Черненко-Рудницька, дотацією 10 000

дол. Є підстави надіятися, що цей дар та дальші дари на цю пропам'ятну стипендію одержать і подвійні фонди від провінційного уряду.

Бажаючих складати дари на цей стипендійний фонд просимо висилати їх на адресу:

The Ivan Lysiak-Rudnytsky
Memorial Fellowship
Student Awards Office
252 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta
T6G 2E8

(Чеки треба виставляти на University of Alberta.)

ВЕЧЕРЯ ПРИЯТЕЛІВ ФУНДАЦІЇ В ЕДМОНТОНІ

Канадська фундація українських студій влаштувала річну вечерю для едмонтонських Приятелів фундації 26 січня 1987 р. у Професорському клубі Альбертського університету. На вечері були 20 регулярних жертводавців фундації. Д-р Богдан Кравченко, директор КІУСу, відчитав звіт про працю над англомовною гасловою "Енциклопедією українознавства", а Петро Саварин, колишній президент фундації, накреслив історію фундації та підкреслив потребу дальшої фінансової допомоги.

НОВЕ ПРО "ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE"

Завдяки фінансовій допомозі Канадської фундації українських студій

закуплено велику нову систему комп'ютера та чотири факсимільні машини для проєкту "Encyclopedia of Ukraine". Нова система значно скоротила час потрібний на введення, виправлення, метранпаж та друкування гасел. Д-ра Юрія Божи́ка контрактом затруднено редагувати гасла, а Юрій Костюк працюватиме як принагідний консультант для комп'ютера. Крім них, декілька студентів допомагатимуть з різними обов'язками.

Праця над другим томом добре поступає. Закінчено працю над гаслами під "G", а майже всі гасла на "H", "I" та "J" зредаговано в торонтському бюро. Коли гасла готові, їх передають поабетково видавництву Торонтського університету до набору. Вже передано чотири кольорові карти і приготовано до друку.

ДОГОВІР ПРО ВИМІНУ З БІБЛІОТЕКОЮ ІЛЛІНОЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У жовтні 1986 р. д-р Дмитро Штогрин, професор бібліотекознавства та голова відділу каталогізування слов'янських та східноєвропейських матеріалів бібліотеки Іллінойського університету в Шампейн-Урбана, відвідав Едмонтон заходами КІУСу, щоб заключити договір про виміну фондів з бібліотекою Альбертського університету. Цей договір (подібний до того, що заключено з бібліотекою ім. Вайднера в Гарвардському університеті 1985 р.) передбачає знімання мікрофільмів і виміну бібліотечних матеріалів на підставі шпилька за шпильку. Бібліотека Іллінойського університету має одну з найбагатших слов'янських збірок на цьому континенті, в якій зберігається

багато українських матеріалів, а слов'янська довідкова служба, що займається бібліографічними й довідковими питаннями, — унікальна в славистиці. Бібліотека Альбертського університету доповнить свої прогалини українських часописів.

АРХІВНИЙ ФОНД ІМ. СТЕФАНІЇ БУКАЧЕВСЬКОЇ-ПАСТУШЕНКО

Канадська фундація українських студій заснувала при Альбертським університеті Архівний фонд ім. Стефанії Букачевської-Пастушенко. Дохід із капіталу 100 000 дол. вживатиметься на щорічні стипендії студентам чи вченим, на збирання архівів, або на допомогу існуючим архівам знімати мікрофільми чи каталогізувати свої збірки. Архіви можуть охоплювати джерельні матеріали з мистецтва, фолкльору, етнографії та первинні мовні записи з терену.

Фонд засновано даром С. Букачевської-Пастушенко з Торонта. Вона народилася в Скалі над Збручем у Галичині й закінчила Учительський семінар сс. Василіянок у Станиславові. Вона вчителювала в Коніні (Польща) до 1944 р., коли переїхала до Німеччини. Вона емігрувала до Канади 1948 р. і повдовіла в січні 1979 р. Тепер С. Букачевська-Пастушенко живе в Святодмитрівському домі для старших у Торонті. Фонд засновано пам'яті її матері, що високо цінила науку і заохочувала вивчення рідної спадщини. С. Букачевська-Пастушенко хотіла допомогти вченим вивчати українську спадщину, а для цього потрібне збирання й збереження архівних матеріалів.

Фонд може одержати від провінційного уряду Альберти подвійну дотацію (2:1).

ОБДАРОВАННЯ ІМ. МАРУСІ ОНИЩУК ТА ІВАНКА ХАРУКА

Анонімний жертводавець заснував Фонд ім. Марусі Оніщук та Іванка Харука, двоє молодих людей, що згинувли в Україні під час другої світової війни. Фонд має початковий капітал 10 000 дол., доходи з якого оплачуватимуть стипендії чи дослідні дотації відповідним українцям. Дар може одержати від провінційного уряду Альберти подвійну дотацію (2:1).

ВИГОТОВЛЕННЯ ЗОРОВО-СЛУХОВИХ МАТЕРІАЛІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Від часу їхнього заснування, українські двомовні школи відчували брак відповідних матеріалів. Видавці в Канаді не зацікавлені видавати книжки українською мовою, бо ринок малий. Тому Відділ мовної служби Міністерства освіти Альберти запропонував, щоб мережа АКЕС-СКUA розпочала проєкт, що забезпечить виготовлення відповідних матеріалів. Першою працею мережі АКЕС був запис "Українських народних казок" у 1982 р., які виконав Український казковий театр з Едмонтону. З цього вийшли три 30-хвилинні відеокасети, на яких записано одинадцять казок по-українському. Копії цих відеокасет вислано даром кожній українській двомовній школі в Альберті 1983 р. Мережа АКЕС також записала

дикторський коментар до цих казок по-англійському і передавала їх по телебаченні. До відеокасет також приготовано довідник для вчителів. Проєкт 1983 р., доказав, що можна, навіть при обмежених засобах, виготовляти доброякісні педагогічні матеріали українською мовою. У 1984 р. мережа АКЕС-СКUA та Міністерство освіти Альберти розпочали ще чотири україномовні проєкти.

Перший проєкт — запис українського звуку до існуючого англomовного фільму "Коза-Дерева". Він призначений для початкових клас мови й музики і є переробленням однойменної дитячої оперети Миколи Лисенка. Проєкт закінчено весною 1986 р. і передано в розпорядження школам у Альберті.

Другий і найбільший проєкт до тепер — це переклад, достосовання й запис по-українському дев'яти текстів для суспільних наук у I-VI кл. Записано на плівку сорок один текст, зредаговано й випущено, щоб забезпечити двомовні класи підставовими матеріалами із суспільних наук. Охоплено різні теми, напр., родина, навіть маємо закони, структура уряду, Канада, Альберта, географія, роки Депресії та ранні імiгранти до Канади.

Виготовлення цього проєкту вимагало два роки. Спочатку вибрано англomовні комплекти з діяфільмами і тексти перекладено на українську мову. Перекладачі жили в Альберті, Канаді й США. Тоді вчителі достосували ці переклади до потреб своїх клас, а врешті тексти фахово зредаговано й записано на плівку. Так виготовлено одинадцять комплектів, що складаються з книжечок і звукокасет. Українські книжки й касети вживаються з

“англійськими” діяльностями.

Третій проєкт розпочато 1984 р. і він доходить до кінця — це музичний комплект для I–VI кл. До нього входитимуть українські пісні, картинки й таблиці для вчителів програми слухання й оцінювання музики.

Четвертий проєкт — виготовлення нових допоміжних матеріалів до “Українських народних казок” для вчителів, що навчають українську мову як предмет у VII–XII кл., щоб і ці учні також могли скористати з тих відеоплівків. Праця над посібником добігає до кінця і лишається тільки набір і графічне оформлення.

Розглядаються ще два можливі проєкти. Один — основний підручник для вчителя та два звукокомплекти української класичної літератури для української мовної програми в VII–XII кл. Ці звукові комплекти доповнювали б дві антології, які підготовляє Міністерство освіти Альберти. У підручниках для учителів були б вибрані скрипти, підготовчі, доповнюючі та інші заняття. Другий проєкт — виготовити звукозаписи до програми навчання української мови як предмету в VII–XII кл. Тут входили б вірші, віньєтки, жарти та приповідки.

Виготовлення недрукованих матеріалів для різних українських програм відкриває нові можливості перед Міністерством освіти Альберти, а перед українською громадою — нові можливості професійного розвитку та нові виклики.

ПОЯВИЛАСЯ КНИЖКА “SEASONS OF CELEBRATION”

При кінці 1986 р. Провінційний музей Альберти видав книжку “Seasons of Celebration: Ritual in Eastern Christian Culture”, яку написав Девід Гоа. На підставі своїх досліджень різних православних та східних католицьких спільнот у Канаді автор розглядає ряд народних і канонічних обрядів у літургічних текстах, картинах та розповіді. У книжці надруковано статті про літургічну музику та іконописання, які написали Микола Шидловський та Гайко Шліпер. Передмову до книжки написав Ярослав Пелікан. Книжку збагачують кольорові фотографії ікон, літургічних риз та посуду і різних релігійних звичаїв. Книжку видано до однойменної мандрівної виставки.

КІУС ОДЕРЖАВ ДОТАЦІЮ БАГАТОКУЛЬТУРНОСТІ

Сектор багатокультурності Державного секретаріату канадського уряду присудив КІУСові дотацію 7 500 дол. на видання книжки “Yarmarok: Ukrainian Writing in Canada since the Second World War” за редакцією Ярослава Балана та Юрія Клинового. Книжка появиться літом 1987 р.

КУРС УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦІВ 1986–7 Р.

Під час зимового семестру Відділ фізкультури та спорту пропонував Танець 499, курс українських танців, який вислухали 23 студенти. Тут детально розглянено різні форми та стилі українських танців, напр.,

полтавські, гуцульські, та інші регіональні. Вияснено зв'язок танців до різних народних інструментів, пісень та вірувань. Також вивчено відношення танців з українського села та танцями, що здобули популярність у західній Канаді.

Marta Tarnawsky, "Ukrainian Literature in English Published since 1980: Part 2"

No. 21 має такий зміст:

Повідомлення

НОВІ ВИПУСКИ "ЖУРНАЛА УКРАЇНОЗНАВЧИХ СТУДІЙ"

"Журнал українознавчих студій" знов появляється регулярно після двох спізнених випусків: No. 20 (літо 1986) і No. 21 (зима 1986).

У No. 20 видруковано такі статті:

David R. Marples, "Chernobyl: A Six Month Review"

Roman Solchanyk, "Chernobyl: The Political Fallout in Ukraine"

Walter Huda, "Medical Consequences of Chernobyl"

Ярослав Гординський; "Жіноче питання в повісті Радянської України" (закінчення)

Stella M. Hryniuk, "The Peasant and Alcohol in Eastern Galicia in the Late Nineteenth Century: A Note"

Oleh W. Gerus, "Ukrainians in Argentina: A Canadian Perspective"

Serge Cipko, "The Legacy of the 'Brazilian Fever': The Ukrainian Colonization of Parana"

Eugene Seneta, "On the Number of Ukrainians in Australia in 1979"

Serge Cipko and Oleh Leszczyszyn, "Survey of Second-Generation Ukrainians in Britain"

Микола Мушинка, "Маловідома стаття про початки українських шкіл в Канаді"

Bohdan Struminsky, "Linguistics in Ukraine, 1980-85"

Lubomyr Luciuk, "An Annotated Guide to Certain Microfiched Archives of the Association of Ukrainians in Great Britain"

В обидвох випусках поміщено рецензії.

Річна передплата виносить 10 дол. від осіб і 15 дол. для бібліотек та установ. Передплати з-поза Канади платиться фондами США. Чеки чи грошові перекази треба слати на адресу:

Journal of Ukrainian Studies
Canadian Institute

of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada T6G 2E8

НОВА РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ "ЖУРНАЛА УКРАЇНОЗНАВЧИХ СТУДІЙ"

З переїздом редакційного бюро "Журнала українознавчих студій" до КІУСу в Едмонтоні 1986 р. та назначенням інститутського дослідника Мирослава Юркевича редактором, вибрано нову едмонтонську редакційну колегію. До неї належать наступні науковці, більшість з них працюють в Альбертським університеті: д-р Андрій Горняткевич, д-р Олег Ільницький, Богдан Кордан, д-р Богдан Кравченко, д-р Манолій Лупул, д-р Девід Марплз, Наталія Пилип'юк, д-р Петро Ролланд, Франсес Свиріпа і д-р Іван-Павло Химка.

БЮДЖЕТ КІУСу

Наслідком скорочень фондів на вищу освіту провінційного уряду Альбертському університетові, бюджет КІУСу зменшено на 10 відсотків на 1987-8 академічний рік. Через це припинюються деякі праці інституту.

НОВИЙ РОЗПОДІЛЮВАЧ ВИДАНЬ КІУСу В США

Від 1 вересня 1987 р. Ukrainian Academic Press, що є відділом Libraries Unlimited Inc. буде виключним

розподільником видань КІУСу в США. Після тої дати просимо всі установи та книгарні у США слати свої замовлення на адресу:

Ukrainian Academic Press
P.O. Box 263
Littleton CO 80160-0263
USA
No. телефона 1-800-237-6124.

ОРБІС — ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РОЗПОДІЛЮВАЧ ВИДАНЬ КІУСу

КІУС з приємністю повідомляє, що фірма Orbis Books (London) Ltd. є тепер виключним розподільником усіх видань КІУСу на Європу. Ця фірма — важлива європейська крамниця, що торгує книжками радянської й східноєвропейської тематики. Усі європейські замовлення видань КІУСу проситься спрямовувати на адресу:

Orbis Books (London) Ltd.
66 Kenway Road
London SW5 ORD
England
No. телефона: 01-370-2210.

Замовлення можна оплачувати чеками або такими кредитовими картками: Access, American Express, Eurocard, Mastercard, Visa.

ДОТАЦІЇ ІНСТИТУТУ

<i>Кому</i>	<i>Проект</i>	<i>Сума</i>
Юрій Божик Торонтський ун-т	Українці в Канаді: Довідник до архівних та рукописних матеріалів	10 000 дол.
Мойсей Фішбейн Мюнхен	Спогади	500 дол.
Патріша Грімстед УНІГУ	Архіви й вмістилища рукописів в СРСР: Україна й Молдавія	5 000 дол.
Ярко Кошів Редінг, Англія	Довідник до британських урядових документів про Україну	7 500 дол.
Девід Марплз Едмонтон	Чорнобиль і ядерна енергетика в СРСР	2 250 дол.
Євген Місило Польська академія наук Варшава	Бібліографія української преси Західної України в рр. 1918–1939.	1 500 дол.
Януш Радзейовський Варшава	Роман Роздольський – Нарис політичної та наукової діяльності 1918–1967.	600 дол.
Елі Вейнерман Індіанський ун-т	Радянська історіографія єврейських партій в Україні	6 000 дол.
Ольга Войценко Оттава	“Літопис українського життя в Канаді” т. VIII.	2 400 дол.

СТИПЕНДІЇ ІНСТИТУТУ НА 1987-8 Р.

Студійні стипендії

<i>Кому</i>	<i>Університет</i>	<i>Програма</i>
Смолинець, Григорій	Мак-Гільський	Історія
Свінтон, Кіт	Альбертський	Українська мова й література

Магістерські тезові стипендії

<i>Кому</i>	<i>Університет</i>	<i>Програма</i>	<i>Керівник</i>
Небесьо, Богдан (тема тези: "Українське поетичне кіно")	Торонтський	Українська мова й література, кінознавство	Д. Струк
Зайцев, Богдан (тема тези: "Комісія Дешена. Зразок інтерпретативної аналізи засобів масового спілкування")	ім. Саймона Фрейзера	Засоби спілкування	М. Лаба

Докторські дисертаційні стипендії

Клід, Богдан (тема дисертації: "Народництво в Україні, 1860-1890")	Альбертський	Історія	І.- П. Химка
Павловська, Олександра (тема дисертації: "Українська література у Вінніпегу, 1896-1986")	Центр українсько-канадських студій Манітоба	Українсько-канадські студії	Н. Апонюк
Заячківська, Женя (тема дисертації: "Хожденіє Богородици по мукамъ - Зразок есхатологічного апокрифу Київської Руси")	Оттава	Мова й література	І. Макарик

ДАРИ

КІУС складає щирю подяку за такі дари: 150 дол. від д-ра Тоні Гарраса з Реджайни в Саскачевані; книжки й журнали для бібліотеки Альбертського університету від Василя Кунди й Софії Василичин з Едмонтону в Альберті; книжки для інститутського Методичного кабінету української мови від Лесі Шанти й Івана Боднарчука (ОПЛДМ) з Торонта в Онтаріо та Ісидора Горецького з Едмонтону.

НОВА СТИПЕНДІАНТКА ІМ. ШРАЄРА

Катедра українознавчих студій Торонтського університету недавно повідомила, що четвертим українознавчим стипендіатом ім. Шраєра назначено д-р Вівіану Олендер. Д-р Вівіана Олендер одержала післядокторську дотацію в сумі 5 000 дол. на академічний рік 1986–7.

Д-р Олендер — уродженка Торонта, що закінчила свої студії в Торонтському університеті, а аспірантуру в Святомихайлівській колегії, де здобула звання доктора богословських наук. Вона — спеціалістка історії східної церкви, що здобула чимало премій, в т. ч. післядокторську стипендію ім. Непораних від КІУСу та стипендію від уряду Фінляндії на однорічні студії в Інституті православних досліджень у Гельсінкі. Будучи стипендіаткою катедри, вона закінчить працю над українцями в Канаді п.з. "The Foreign Problem Must Be Solved: Presbyterian and Methodist Mission to the Ukrainians, 1900-1925"

Масова іміграція європейців до Канади на початку ХХ ст. призвела до удару різних культур та релігійних традицій. Найважливішою такою групою імігрантів були українці, в яких деякі шовіністичні англо-канадці бачили неповноцінну расу й віру. Пресвітеріянська й Методистська церкви релігійно схвалювали переважаючі упередження супроти українців. Вони поставили собі за мету проповідувати євангеліє спасіння шляхом асиміляції та прийняття норм білої англосакської протестантської ("васпівської") буржуазії. У своїй книжці д-р Олендер детально розглядатиме цю маловідому сторінку української канадистики.

Стипендія ім. Шраєра, якою управляє Катедра українознавчих досліджень, названа в честь колишнього генерал-губернатора Канади (1979–84). Починаючи від 1988–9 р. стипендія наділятиметься що два роки у сумі 10 000 дол.

ПРОЄКТ "НОВА"

11 грудня 1986 р. Іван Соколовський, дорадник у справах програми навчання (української мови) та Оленка Білаш, автор проєкту "Нова", промовляли на інформаційній майстерні української мови в школі св. Матєя в Едмонтоні. Майстерня відбулася, щоб поінформувати батьків учнів І–ІІІ кл. тої ж школи про нові прийоми навчання других мов.

І. Соколовський звернув увагу, що ці нові прийоми завдячуємо досвіді навчання французької мови в Канаді, що може бути зразком для української

двомовної програми (частинного занурення). Зроблено три головні зміни:

1. Раннє знайомство з другою мовою, навчання її починається вже в дитсадку, а не щойно в молодшій чи старшій середній школі;
2. більша щільність, знайомство з другою мовою протягом половини шкільного дня, а не тільки тридцять хвилин на день;
3. навчання другою мовою, щоб учні мали нагоду краще її засвоїти, напр., навчання таких предметів як суспільні науки чи домоводство другою мовою.

О. Білаш обговорила подробиці проєкту "Нова", серію для розвитку української мови, якою вже володіють діти в українській двомовній програмі. Її розробили досвідчені вчителі 1 кл. під керівництвом знавця методики навчання других мов, мовознавства й розвитку дітей. Вона не замінює серію читанок "Тут і там", але використовує її мотиви.

Проєкт "Нова" має розпочатися осінню 1987 р. З цією метою Міністерство освіти Альберти закупило в О. Білаш усі матеріали "Нова" для 1 кл. і запропонувало їй виготовити матеріали для 2-гої кл. Крім того, Альбертське міністерство освіти взялося видати краще зредаговане видання "Нова" до початку нового проєкту. В такий спосіб можна буде краще досягнути мети з 1975 р. для двомовної програми, а саме:

1. розвинути ефективні засоби спілкування українською й англійською мовами;
2. плекати знання й розуміння української культурної спадщини в

Канаді;

3. розвинути позитивне наставлення до вивчення інших мов і знайомства з іншими культурами.

ДАРЧИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ФОЛКЛЬОРИСТИКИ

При Альбертськiм унiверситетi органiзується дарчий фонд, щоб заснувати катедру української фолкльористики, використовуючи додаткові датки від провінційного уряду Альберти. Українську фолкльористику тепер викладає один професор, спеціаліст усної словесності. Відчувається потреба знавця народного мистецтва та матеріальної культури. Така особа потрібна не тільки, щоб поглибити програму українського фолкльору, але й щоб задовільнити дослідні потреби української громади в Канаді. Адже українці — поважна меншина в Канаді, що гордиться своєю культурною спадщиною в канадській мозаїці.

Програма українського фолкльору задовільняє потреби студентів і аспірантів, що здобувають звання бакалавра й магістра гуманістики та доктора філософії у Відділі слов'янських і східноєвропейських досліджень. Програма також допомагає Службі історичних пам'яток Міністерства культури Альберти, а зокрема Селу спадщини української культури. Фолкльористична програма також доповнює дослідну працю КІУСу, яка скерована передусім на суспільні науки, а також буде основою для розвитку інших етнічних програм. Вона

розгортається в середовищі університету й уряду, де вже встановлено вивчення українців у Канаді, яке здобуло інтернаціональне визнання. Докторські програми із славістики в Альбертському університеті — єдині в степових провінціях.

Звання доктора українського фолкльору виняткове, бо:

1. воно єдине того роду в західному світі;
2. воно одно з трьох докторських фолклорних програм у Канаді; інші знаходяться в Лявальському університеті у Квебеку та Меморіальнім університеті Ньюфавндленду (отже воно єдине в Канаді, що вивчає "неофіційну" мовну спільноту);
3. воно має свободу вивчати український фолклор, якою не втішається ця дисципліна в Радянському Союзі.

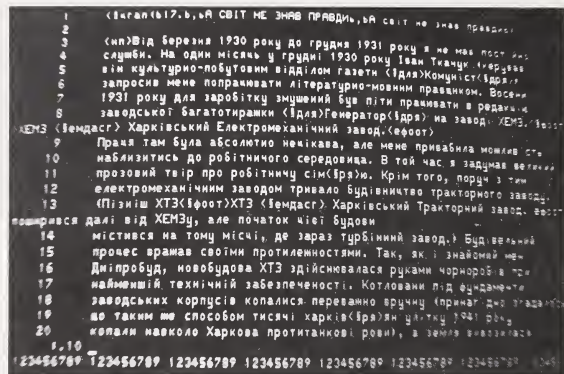
Українці в Канаді завзято зберігають свою культурну спадщину, в якій фолклор відіграє важливу роль.

З дарами або запитаннями про цей проєкт просимо звертатися на адресу:

Department of Slavic and East
European Studies
713 General Services Building
University of Alberta
Edmonton, Alberta
T6G 2H1

Чеки можна виставляти на "Endowment Fund for Ukrainian Folklore" і їх можна висилати на вищеподану адресу.

КОМП'ЮТЕРИ

За останні роки КІУС одержав ряд прохань подати інформацію чи пораду про українські шрифти для мікрокомп'ютерів. Деякі особи чи фірми вже зробили певний поступ у "твердих" (друкарки, шрифт на екрані) і "м'яких" ділянках (обробка тексту, шрифти, письмо). Все ж таки, ці дані порозкидані й немає загальних норм чи навіть оглядів того, що вже існує на ринку, які були б доступні уживачам. КІУС погодився бути центром виміни інформації про ці питання і даватиме обмежену виміну статей, заміток чи зауважень з цієї ділянки тим, що вже одержують наш "Бюлетень" і скажуть, що вони хочуть долучитися до такої мережі. Коли зайде потреба, буде друкуватися обіжник. Можна поговорити, напр., про крапково-матричні чи лазерні друкарки, нові вироби, вироблення програм перевірки правопису й розділювання, радянські "тверді" чи "м'які" вироби та продукти, що існують для інших мов. Не даватимемо переваги одній чи другій системі. Збиратимемо дані для важливіших систем (DOS, Apple, Macintosh) і передаватимемо їх передплатникам. Що надрукуємо

залежатиме від того, що ми одержимо від наших читачів. Бажаючих включитися в цю мережу чи дописувати до обіжника проситься звертатися до: Peter Matilainen, Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8.

Семінари

ЯРОСЛАВ ІВАНУСЬ

Перший семінар осіннього семестру відчитав 26.10.1986 Я. Іванусь, колишній аспірант Відділу історичних наук Альбертського університету і дослідник Міністерства культури Альберти. Він говорив про питання заторкнені в його недавно закінченій магістерській тезі "Демократія, федералізм та національність. Українська середньовічна спадщина в роздумах Миколи Костомарова".

М. Костомаров (1817–85) не був "науковим" істориком, а романтичним мітотворцем, що мав великий вплив на творення модерної української національної свідомості. Він був одним з перших істориків, що поставив питання про етногенезу українців, а це заставило його вивчати українське середньовіччя детальніше, як його попередники.

На думку Костомарова, віче було основною установою Київської Руси, воно рішало про адміністративні справи, вибирало й скидало князів, оголошувало

війну і заключало мир. А що у вічі всі брали участь, воно мало демократичний характер, тим більше, що Русь не була централістичною державою, а федерацією племен. Віче складалося не тільки в Києві, але й у таких осередках як Новгород чи Псков. Татаромонгольські напади призвели до заведення самодержав'я московськими великими князями. Із розширенням їхньої влади придушувалося віче і цар став абсолютним володарем.

І так Костомаров "відкрив" фундаментальну різницю між демократичними, федералістами українцями та самодержавними, централістичними росіянами і цю думку він найкраще розвинув у своїй праці "Две русские народности". Я. Іванусь звернув увагу, що інтерпретація Костомарова не була побудована на дослідях та критичній інтерпретації даних, а на ідеалізованій картині "золотого віку" Київської Руси. Але Костомаров зробив великий вклад у розвиток української свідомості тим, що він ревіндукував середньовіччя для історії України і формулював для українського народу демократичну місію, якою він може окреслюватися на тлі інших слов'ян.

ДМИТРО ШТОГРИН

Д-р Дмитро Штогрин, професор бібліотекознавства й голова слов'янського й східноєвропейського відділу каталогізування Іллінойського університету в Урбані-Шампейні, відчитав 24 жовтня другий семінар осіннього семестру. Д-р Штогрин також очолює недавно засновану Програму українознавчих досліджень Іллінойського університету. Тема його семінара, що віддзеркалювала багаторічне вивчення

історії літератури, була "Методика літературознавчих досліджень київської школи неоклясиків".

Найвидатніші українські поети-неоклясики були Микола Зеров (1890–1941) Павло Филипович (1891–1937), Михайло Драй-Хмара (1899–1941) — вони впали жертвами сталінських концентраків — Освальд Бурггардт (псевд. Юрій Клен, 1891–1947) та Максим Рильський (1895–1964). У своїй літературознавчій праці вони вживали порівняльну методу, що використовує різні підходи. От Зеров вивчав українські літературні твори з погляду соціологічного та історичного порівняння; Филипович написав знамениті есеї з порівняльної естетики; Драй-Хмара працював над біографією письменників. Бурггардт менше визначився як літературознавець, а Рильський почав писати літературознавчі статті, коли урядова цензура вже не дозволяла критично думати.

Д-р Штогрин подав чимало прикладів історичних і критичних есеїв поетів-неоклясиків і звернув увагу, що разом вони написали в десятилітті перед сталінським терором понад 20 наукових праць. Більшість сучасних українців не знає цих праць, бо їх усунуто з бібліотечних полиць, коли їх авторів заарештовано або примушено емігрувати. Поетів-неоклясиків репресовано передусім за те, що вони пов'язували українську літературу з європейською й світовою, а урядова догма вимагала, щоб розглядати українську літературу як витвір російських течій.

У деяких випадках праці неоклясиків запозичували радянські критики, додаючи потрібні цитати з

партійної літератури. Такою, напр., була доля Филиповичевої статті "До історії раннього українського романтизму" та "Шевченко і Гребінка". Хоч деяких неоклясиків реабілітовано в післясталінський період і видано вибори їхніх поезій, їхні літературознавчі праці даліше проscribeвані. Тільки одну статтю Филиповича — текстуальну аналіз "Москаля-чарівника" Котляревського — передруковано в Україні. Хоч про це рідко явно говориться, вплив Зерова й Филиповича відчутний у деяких працях молодших радянських літературознавців про Шевченка й Лесю Українку.

Хоч її постійно придушують, спадщину неоклясиків не знищено, закінчив д-р Штогрин. Багато їхніх праць збережено й перевидано поза межами України і вони мали свій вплив на українських учених закордоном. Конче треба перекласти їх на англійську мову, щоб вони стали доступними ширшому колу літературознавців і істориків.

СЕРГІЙ КЕЛЕГЕР

28 листопада, на четвертому семінарі осіннього семестру, прот. Сергій Келегер (Торонтська і східньоканадська єпархія Української католицької церкви) говорив про "Східню політику Ватикану".

О.Сергій сказав, що Ватикан традиційно веде переговори з будь-яким урядом, щоб здобути право для дії Католицької церкви в тій державі. За останнє чвертьстоліття наступила важлива зміна під тим оглядом, що Ватикан готовий торгуватися за інтереси одної групи коштом другої. Українська католицька

церква, що стала предметом такого торгування в останніх роках, опинилася у важкому положенні через поняття помісности, що є нормою для східніх церков, але її погано розуміють важливі римо-католики. Ватикан воліє універсалістичні ідеали і централістичну політику і тому відкидає домагання помісних церков, бо це, мовляв, "націоналізм", що перешкоджає єкуменічним цілям.

Другий ватиканський собор встановив єкуменізм як основу для відносин з іншими церквами; це був різкий поворот від попередньої політики, що вимагала підкорення Римові як передумову єдності з Петровим престолом. З чисто богословського погляду таке рішення собору було дуже корисне для українців католиків. У двох декретах від 21 жовтня 1964 р., "Про християнську єдність" і "Про східні католицькі церкви" собор визнав законність помісних церков і їхнє право керуватися своїми дисциплінами, рекомендував спільні богослужби з православними вірними і ствердив, що католики можуть приймати таїнства від православних священиків, якщо немає католицького священика.

Можна було очікувати, що ці декрети скріплять традиційні домагання самоуправління українців католиків і відкриє шлях до примирення з православними українцями. Тим часом Московська патріархія Російської православної церкви, яка претендує на володіння над католиками Західньої України після примусової ліквідації їхньої церкви в 1946 р., використала ці декрети на свою користь. У 1969 р. Російська православна церква стала єдиною східньою церквою, що змінила політику, і пропонує таїнства католикам і оправдує цю нову політику указом з

1875 р., що дозволяв православним священикам причащати вірних недавно зліквідованої Холмської єпархії українців католиків. У 1971 р., представники Ватикану були присутні на виборі Пімена, патріярха Російської православної церкви, який прилюдно говорив про "возз'єднання" українців вірних з їхньою "традиційною" церквою. Ватиканські дипломати не протестували і відносини з Російською православною церквою стали щораз тепліші в 1970-их роках.

Коли Іван-Павло II став папою римським у 1978 р., українці католики надіялися, що помісність їхньої церкви буде визнана. Здавалося, що так і є з листа папи до патріярха Йосифа (Сліпого) від 19 березня 1979 р., у якому сказано, що Берестейська унія далі має релігійне й церковне значення, а засада єкуменізму вимагає визнання Української католицької церкви та гарантії її релігійної свободи. Та коли Московська патріархія запротестувала, Ватикан відповів листом, у якому кард. Ян Віллбрандс — в ім'я папи — казав, що Берестейська унія вже не може бути зразком для відношення зі східніми церквами, бо вона була побудована на перестарілих політичних і богословських засадах.

У 1980 р. папа скликав синод українських католицьких єпископів, які мали вибрати вікарія й наслідника патріярха Йосифа. Всупереч канонічній традиції і східнім звичаям, скликання і порядок нарад синоду залежали від волі папи, який застерігав собі право вибрати одного з трьох кандидатів на вікарія. Коли синод прийняв постанову, що Львівський "синод" 1946 р. був неважний, що викликала сильний протест патріярха Пімена, папа запевнив московського патріярха, що ця заява не

має офіційного значення. Від 1980 р. Ватикан даліше назначував українських католицьких єпископів майже без уваги на синод.

Московська патріярхія старається прогинути Українську католицьку церкву, бо вона дуже сильна. З усіх діючих парафій патріярхії аж половина (приблизно 2 000) занходиться в Україні; до недавна 90 відсотків її семінаристів походили із Західньої України; в Україні є принаймні п'ять жіночих монастирів, а в Росії їх немає. Якщо б уряд визнав Українську католицьку церкву, це означало б розвал Московської патріярхії. Тому вона дуже натискає на Ватикан, щоб він примусив покраїнців католиків мовчати, якщо він хоче мати успіхи на полі єкуменізму. О. Сергій закінчив, що тільки при визнанні прав помісних церков і пожавленні відносин і з Ватиканом, і з православним світом на засадах правдивої рівності може Українська католицька церква бути зразком для єкуменічного єднання.

ДЕВІД МАРПЛЗ

Останній семінар осіннього семестру відчитав д-р Девід Марплз, дослідник інституту, на тему своєї нової книжки "Chernobyl and Nuclear Power in the USSR (Чорнобиль і ядерна енергія в СРСР)". У семінарі він звернув окрему увагу на безпосередні господарські наслідки Чорнобиля, зокрема на радянську енергетичну програму.

Д-р Марплз розпочав оглядом розвитку ядерної енергії в СРСР. Він зіставив сильно припізнені атомні електростанції (АЕС), як напр., Хмельницька АЕС в Нетішині, де, по

дев'яти роках будови, перший реактор ще не працює, чи Запорізька АЕС, де кожного року пускають у дію нові реактори за новою програмою, що дозволяє рівночасно будувати підвали кількох реакторів.

Хоч вона не додержується реченців, радянська атомна програма дуже амбітна, зокрема в УРСР, що постачає електроенергію східноєвропейським державам. Можна сподіватися, що чорнобильська катастрофа буде великою затримкою плянів дальшого розвитку, а одночасно й короткотривала криза електрики.

У 1985 р. Чорнобильська АЕС подавала приблизно 28 білйонів кіловат-годин електрики. Коли зачинено чотири реактори 29 квітня 1986 р., недобір спершу задовільняли термічні електростанції (ТЕС), що мусили працювати під час літнього ремонтного періоду. В Україні пущено достроково в дію нову ТЕС, але з ряду непередбачених причин ця спроба відшкодувати господарські наслідки катастрофи не вдалася.

Поперше, посуха літом спричинила низький рівень води в українських та інших ріках, отже гідроелектростанції (ГЕС), що подають 15 відсотків електрики СРСР, працювали дуже слабо. Подруге, ні один з чотирьох нових 1 000 мегаватових реакторів, що мали почати працювати літом 1986 р., не пішли в рух: Калінін-1, Рівне-3, Запоріжжя-3 і Хмельницький-1. Але всі, крім Хмельницького-1, почали працювати перед кінцем року.

Потретьє, деякі галузі промисловости зуживають надто багато електрики, зокрема машинобудівельна промисловість та чорна металургія.

При кінці літа багатьом робітникам в цих ділянках наказано працювати вечорами й у вікенди, щоб обминати часи пік. Почетверте, східноєвропейські держави, а зокрема Угорщина, втративши енергію Чорнобиля, з різних причин не змогли підключитися до східноєвропейських енергомереж. Ситуація в Угорщині була "розпачлива" і урядники закидали Румунії, що вона користалася з "паю" Угорщини.

Поп'яте, початок дуже суворої зими викликав залякуючі редакційні в московській пресі про брак електрики. Заведено обмеження на домашній вжиток електрики і погашено неонові написи в різних частинах СРСР, зокрема в Центральній Азії, Україні, Білорусії та Прибалтиці.

Чорнобильська катастрофа спонукала технічні поправки чотирнадцяти подібних реакторів у Ленінграді, Ігналіні, Курську та Смоленську. Парадоксально, що при кінці вересня Чорнобиль-1 був одним реактором того типу, що працював у цілому Союзі. Вони добували приблизно 55 відсотків ядерної електроенергії в СРСР у 1985 р., отже, словами одного урядника, "недобір важко було заступити".

СТАНІСЛАВ БАРАНЬЧАК

Перший семінар зимового семестру відчитав 30 січня д-р С. Бараньчак, відомий поет і літературознавець, професор польської літератури в Гарвардському університеті. Д-р Бараньчик говорив про "Українську тему в модерній польській поезії".

Хоч українська тематика грає важливу роль в польській белетристиці,

д-р Бараньчак звернув увагу, що вона майже вповні відсутня в поезії. Тільки три поети, Анджей Кусьневич, Юзеф Лободовський та Ежи Герасимович поважно поставилися до української тематики. Кусьневич, один з найважливіших польських прозаїків, присвятив поему "Słowo o nienawiści (Слово про ненависть, 1956)" проблемі українсько-польських взаємин міжвоєнного періоду. У Польщі цю поему привітали, як запізнілий огляд болючого питання, але емігрант поет і критик Юзеф Лободовський гостро напав на цю поему, закидаючи авторові, що він звів трагічну й дуже складну проблему до примітивної марксистської бутафорії. Хоч Кусьневичеві залежить на українсько-польському примиренні, його поема під цим оглядом нічого не осягнула.

Лободовський почав перекладати українську поезію ще в 1930-их роках і став піонером популяризації історії й культури України серед польських читачів. Йому також дуже залежить на українсько-польському примиренні перед спільним ворогом — радянським тоталітаризмом. Український мотив грає важливу роль в його творчості, але, на думку д-ра Бараньчака, Лободовський не створив сучасного стилю, щоб висловити дуже актуальну проблему. Його поезія епігонна, застрягла десь між стилем романтиків та передвоєнних скамандрів. Ця стилістична слабкість, більше, як урядова цензура, перешкоджає Лободовському промовити до сучасних поляків.

Ежи Герасимович, на покоління молодший від Кусьневича й Лободовського, — популярний поет, але він здобув вершину своєї популярності більше як 20 років тому. Його мішане українсько-польське

походження розбудило в ньому тривале зацікавлення українськими справами і він — одинокий важливий польський поет, що, хоч і несміливо, розглядає сучасні польсько-українські відносини. У своїх "Elegi-ях łemkowski-х", які він написав на початку 1960-их років, Гарасимович подає ряд символічних картин залишків лемківської культури (знищені під час примусового переселення після війни), що стають джерелом і ностальгії, і співчуття. На думку д-ра Бараньчака, романтичність псує поезію Гарасимовича. Його ранні поезії мали деякий успіх, та пізніші, в яких він намагається розглянути історію польсько-українських відносин, невдалі, бо їм бракує інтелектуальної об'єктивності та аналітичної спосібності. Крім того, Гарасимович недавно став апологетом урядової політики супроти українців і закидає лемкам у Польщі коляборацію з "ворогами батьківщини".

Якщо лірична поезія має бути щирою, закінчив д-р Бараньчак, вона мусить впливати зі справжніх сучасних почуттів. Старші польські поети не досягали з українською тематикою, бо вони замінювали свої почуття до українців історичними трафаретами. Натомість молодші поети мало обізнані з українцями і не можуть впоратися з темою. Тому завдання виявлення українсько-польських відносин дісталось історикам, а не поетам.

РОМАН ПЕТРИШИН

Д-р Роман Петришин, колишній дослідник КІУСу, а тепер дорадник багатокультурних справ Громадського коледжу ім. Гранта Мак-Ювана, відчитав 27 лютого другий семінар зимового

семестру. Він говорив про "Розвиток української культури в Альберті з погляду майбутності".

На думку д-ра Петришина, українці в Канаді мусять встановити, які установи їм потрібні для скріплення й передання їхньої тотожності в новому контексті багатокультурності. Цій тотожності грожуть різні суспільні тенденції, які визначено в останніх роках. Понад 75 відсотків українських канадців живе по містах, де їм загрожують усілякі асиміляційні впливи. Менше половини українців належить до традиційних церков, що підсилюють українськість. Мішані подружжя та зник роду призвели до мовної асиміляції: у 1981 р. менше як 20 000 осіб, що мають менше, як 50 років, вживали українську мову вдома.

Хоч діють ці чинники, асиміляція прийшла б, на думку д-ра Петришина, дорогою ціною. Довелося б відказатися від віковичних культурних традицій та історичної свідомості; зменшився б культурний потенціал, що впливає зі співдії меншості й більшості культур; втрата свого місця в міжособових зв'язках, що тягнуться по цілій країні; відлучення від зростаючої інтернаціональної свідомості в Канаді, що їх приносять торгівля й техніка; і відмова допомогти родичам в Україні, що живуть у тяжких умовах.

Значить, треба стратегічно діяти, використовувати публічні установи, щоб переосмислити традиційне окреслення української громади і досягнути тих 250 000 "периферійних" українців. Д-р Петришин пропонує зробити чотири зміни в сучасних громадських програмах:

По-перше, програми треба плянувати, бо вони тепер підзвітні зовнішнім джерелам фондів. Комітет українців Канади 1982 р. розпочав такий плянувальний процес при допомозі Комітету сприяння розвитку української спільноти (КСРУС), що вивчав потреби українських громад степових провінцій. У жовтні 1986 р. появився плян дії КСРУС п.з. "Будування майбутнього: Канадські українці в ХХІ столітті". Тут намічено, передовсім котрі сектори повинні розвиватися — освіта, мистецтво, засоби спілкування, провінційні мережі КУКу — та подає детальний плян і розклад.

По-друге, громада мусить об'єднатися, щоб ефективніше змагатися за обмежені публічні фонди. Нова мета громади — легальне визнання українців народом засновником-заселювачем та використання публічно оплачених програм для боротьби з асиміліцією — мусить бути інтегрованою з традиційними опорами українсько-канадської тотожності, релігії й націоналізму. Щоб здобути цю мету, konieczна співпраця між професіоналами й добровільцями, напр. у таких нових організаціях, як Батьківський комітет сприяння українській освіті в Альберті чи Альбертська рада українських мистецтв.

По-третє, треба запевнити якісність громадських програм створенням освітньої "драбини", яка дозволяла б талановитим одиницям розвинути в новаторів. Така драбина вже існує в педагогічному секторі, від дошкілля до університету; треба подбати ще про інші. Осінню 1986 р. Альбертська провінційна рада Комітету українців Канади запропонувала Громадському

коледжу ім. Гранта Мак-Ювана створити Український методичний і мистецький кабінет. Такий кабінет міг би уділяти дипломи з танців і хорової музики, мати програму "замешканих" мистців, давати доступ до української культури дорослим і курси української культури по цілій провінції. Коледж засадничо погодився з пропозицією і внесено подання до Департаменту державного секретаріату, щоб розпочати програму в липні 1987 р. Організується зліт музичних і танцювальних груп Альберти, що має називатися "Фестиваль 88", щоб допомогти цій програмі.

Почетверте, громадські програми треба проводити по-модерному, вживаючи найкращі організаційні засоби й техніку та включаючи і канадську, і українську сторони. Д-р Петришин вважає, що українсько-канадську тотожність можна розвинути, якщо запропоновані зміни запровадяться сміливо й з переконанням.

МАРКО БАНДЕРА

10 квітня Марко Бандера, аспірант української фолкльористики Відділу слов'янських і східноєвропейських досліджень Альбертського університету, відчитав останній семінар зимового семестру. Він говорив про "Українську народну інструментальну музику в Західній Канаді".

М. Бандера розглянув три інструменти — цимбали, бандуру й ліру — і звернув увагу на їхній стан і музичну традицію у Західній Канаді. Цимбали, що у ХVІІІ столітті вже закорінилися в Україні як ритуальний і розваговий інструмент, прибули до Північної Америки в ХІХ ст. Цей інструмент став дуже популярним серед

українців у Західній Канаді завдяки відносному відокремленню громади та відсутності конкуренції інших традицій цимбал, але передусім завдяки зв'язкові з українським весіллям. Народні музики Західньої України (яких тепер називають троїстими) грали передусім на скрипці, цимбалах і бубні. Тепер на канадських степах грають "західні" оркестри, що використовують цимбали, а на народних фестивалях виступи солістів-цимбалістів притягають велику публіку. Змаги цимбалістів, записи на платівках і виступи по радіо здобули велику популярність, а унікальність інструмента зробила його культурною ознакою українців у Західній Канаді.

Бандура, національний інструмент України, має сильні романтичні зв'язки з Козаччиною та епічною традицією дум. Хоч бандура була передусім сольовим інструментом, на початку цього століття в Україні постали ансамблі і цей новотвір принесла до Північної Америки Українська капеля бандуристів ім. Т. Шевченка з Детройту. За цим зразком існували чи існують ансамблі у Вінніпегу, Тандер-Бей, Едмонтоні, Саскатуні, Калгарі й Ванкувері. Бандура відрізняється від цимбал тим, що вона побутує передусім у поколіннях третьої імміграції, що поселилася у містах центральної Канади. Таким чином ці інструменти мають свої, окремі публіки.

Традиція ліри сильно пов'язана з бандурою репертуаром, але ліра сьогодні значно більш обмежена, як вищезгадані інструменти. Її характеристичний жалібний тон не надається до танців чи весілля, ані вона не підходить до ансамблів. Таким чином ліра не здобула собі місця, і, за винятком кількох сценічних виступів, лірницька традиція вигибає.

Якщо ця музична традиція має зберегтися, казав М. Бандера, треба створити відповідні умовини й достосуватися до нових обставин. На степах цимбали й бандура успішно зробили цю зміну.

Особи

БОГДАН КРАВЧЕНКО

Недавно появились такі праці д-ра Кравченка: "Famine in Ukraine 1932-1933", співредактор Роман Сербин, *La classe obrera Soviética en la actualidad*, "Enero" (México), No. 10 (1986): 22-6. У жовтні 1986 р. він відчитав доповідь на тему "Радянська Україна і Німеччина 1920-1939 рр. Огляд відношення" на конференції про німецько-українські відносини, що відбулася в Гарміші-Партенкірхені (ФРН). Того ж місяця він відчитав на Конгресі українців Канади звіт Комітету сприяння розвитку української спільноти п.з. "Будування майбутнього: Канадські українці в ХХІ столітті". У грудні 1986 р. він відчитав прилюдну лекцію про "Чорнобиль: Вплив на радянську політику й суспільство" в Мавнт-Сент-Вінсентському університеті в Галіфаксі (Нова Шотляндія). У січні 1987 р., на зібранні Українського учительського товариства Північної Альберти, він говорив про "Українську двомовну програму в ХХІ столітті". Недавно його призначено редактором-кореспондентом журналу "Socialism and Democracy", що появляється в Університеті м. Нью-Йорк та головою Комітету сприяння

розвиткові української спільноти
Альбертської провінційної ради Комітету
українців Канади.

ДЕВІД МАРПЛЗ

Між листопадом 1986 і лютим 1987
рр. д-р Марплз відчитав ряд доповідей
про чорнобильську катастрофу в різних
осередках, в т.ч. в Палаті громад та
Міністерстві закордонних справ (Оттава),
Мак-Гілльському університеті (Монреаль),
Мак-Мастерському університеті
(Гамільтон), Мічиганському університеті
(Анн-Арбор), Пенсільванському
університеті (Філядельфія) і
Колюмбійському університеті (Нью-Йорк).
Катедра українознавчих досліджень
Торонтського університету організувала
канадський дебют книжки д-ра
Марплза "Chernobyl and Nuclear Power in
the USSR", яку видав KIUC.

У грудні 1986 р. Вашингтонська
група (товариство українських
професіоналів) влаштувала ряд подій
у зв'язку з приїздом д-ра Марплза:
виступ перед Національним пресклубом,
інтерв'ю на телебаченні Ворлднет
(кабель до Європи) та доповіді чи
інструктажі в Держдепартаменті США й
Білому домі.

У квітні 1987 р. він говорив на
тему "Перші роковини Чорнобиля. Міти й
дійсність" на нарадах Американського
ядерного товариства, що відбулися в
Міссісодзі в Онтаріо, а також говорив у
Філядельфії, Нью-Йорку, Вашингтоні та
Детройті від 21.04 до 02.05.

Недавно появились такі праці д-ра
Марплза: Chernobyl and Ukraine,
"Problems of Communism" No. 6
(листопад-грудень 1986): 17-27; Crisis in
Soviet Industry? An Examination of the

Soviet Steel Industry in the 1980s,
"Canadian Slavonic Papers", XVIII, 4
(грудень 1986); Donbass: Dilemmas of an
Old Coalfield, "Soviet Analyst", XVI, 4
(25.02.1987) і 5 (11.03.1987).

ДАНИЛО ГУСАР-СТРУК

Весною 1987 р. д-р Струк поїхав
до Ізраїлю збирати матеріяли. Він
зустрівся з декількома вченими, щоб
обговорити можливості співпраці над
"Encyclopedia of Ukraine" м. ін. з д-ром
Шімоном Редліхом, головою Відділу
історичних наук Негевського
університету ім. Бен-Гуріона і з д-ром
Езрою Мендельсоном, професором
історичних наук Єврейського
університету в Єрусалимі. Обидва
погодилися співпрацювати як
рецензенти та автори. Фаїн Зекбах,
керуючий редактор видавництва Кетер,
погодився вимінювати матеріяли та
біографічні дані про євреїв з України.

Недавно появились такі праці д-ра
Струка: Clarinétisme néo-Baroque: Les
Clarinettes du Soleil de Pavlo Тучына у
зб. за редакцією А. Жуковського та
А. Кордуби "Ukraine 1917-1932:
Renaissance nationale" (Париж, INALCO,
1986): 211-30; Vynnychenko's Moral
Laboratory у збірнику за редакцією
Б. Рубчака "Studies in Ukrainian
Literature. The Annals of the Ukrainian
Academy of Arts and Sciences in the
United States" XVI, 41-42 (Нью-Йорк,
1986): 275-88. У "Сучасності"
(січень-лютий 1987) появилася його
український переклад драми д-ра Теда
Галая "After Baba's Funeral".

ТАРАС ЗАКИДАЛЬСЬКИЙ

Т. Закидальський, член проекту "Encyclopedia of Ukraine" недавно видав *Fedorov's Critique of Nietzsche, the Eternal Tragedian* у зб. за редакцією Б. Гляцера Розенталя "Nietzsche in Russia", (Прінстон, НДж: Вид-во Прінстонського ун-ту, 1986): 113–25. Його рецензія праці "Овладение временем как основная задача организации труда" В. Н. Муравйова появилась в "Canadian Slavonic Papers", XXVIII, 1 (березень 1986): 91–4. Він недавно переклав "Розшифровку кодів" Д. І. Дубровського, що появиться у весняному випуску "Journal for the Theory of Social Behavior".

Бібліографія

НОВІ ФОНДИ

"Для неї — все!" Альманах "Жіночої долі". (Львів, 1930).

"Календар Канадійського Фармера" (Вінніпег, 1953).

"Календар Товариства "Просвіти" (Львів, 1909, 1928).

"Крестный календарь на годъ 1911" (Коломия, 1910).

"Народне господарство" (Вінніпег), лютий–березень, 1936).

"The Ukrainian Review" (New York) 1, No. 2 (травень 1931).

L. Wynar, ред., "Guide to the American Ethnic Press: Slavic and East European Newspapers and Periodicals" (Кент, Огайо, 1986).

Д. Зленко, "Die Entstehung der polnisch-ungarischen Grenze (Oktober 1938 bis 15. März 1939)". (Мюнхен, 1980).

В. Жила, ред., "Збаражчина". (Нью-Йорк, 1985).

ОДЕРЖАНО ТЕЗИ

Mark Jaroslaw Bandera, "The *Tsymbaly* Maker and His Craft: A Dynamic Musical Tradition in East Central Alberta," M.A., Alberta, 1985.

Roma Chumak-Horbatsch, "Language in the Ukrainian Home: Its Use in Ten Toronto Families Attempting to Preserve Their Mother Tongue," Ph.D., Toronto, 1984.

Jaroslaw Iwanus, "Democracy, Federalism, and Nationality: Ukraine's Medieval Heritage in the Thought of N. I. Kostomarov," M.A., Alberta, 1986.

ПРО ОГолошення

Канадський інститут українських студій видає "Бюлетень" КІУСу (ISBN 0702-8474) що шість місяців; тираж — 2400 прим.

Кошт оголошень

Ціла сторінка (7,25" x 9") — 150 дол.
Пів сторінки (7,25" x 4,5") — 75 дол.
чверть сторінки (7,25" x 2,25") — 50 дол.

Реченці

літній випуск — 1 лютого
зимовий випуск — 1 серпня

Умовини

Ті, що подають реклами вперше, платять заздалегідь.
Усі оголошення мусять мати згоду редакції.
Воліємо одержувати оголошення, які можна безпосередньо знімати.
Якщо висилається тільки текст, треба доплатити за кошт компонування, растерів, фотографій. Відповідальність видавця обмежена тільки до ціни простору.

Available from the Canadian Institute of Ukrainian Studies

The Cultural Renaissance in Ukraine: Polemical Pamphlets, 1925-1926

By Mykola Khvylovy

Translated, edited and introduced by Myroslav Shkandrij.

Political writings of the major figure in the Literary Discussion that took place in Soviet Ukraine in the 1920s.

xi, 266pp., cloth \$19.95
ISBN 920862-42-X.

The Ukrainian Impact on Russian Culture 1750-1850

By David Saunders

Based on original research in the archives of Moscow and Leningrad, this study sheds new light on the role played in Russian cultural development by those Ukrainians who chose to identify themselves with the Russian Empire.

x, 415pp., cloth \$19.95, paper \$14.95.
ISBN 920862-32-2 (cloth), 920862-34-9 (paper).

The Ukrainian National Movement in Galicia: 1815-1849

By Jan Kozik

Edited and with an Introduction by Lawrence D. Orton.

Analyzes the Ukrainian national revival in Galicia in the early nineteenth century, and the revolution of 1848 in eastern Galicia.

xx, 498pp., cloth \$29.95, paper \$19.95.
ISBN 920862-40-3 (cloth), 920862-28-4 (paper).

The above books may be ordered from the University of Toronto Press, Distribution Department, 5201 Dufferin Street, Downsview, Ontario M3H 5T8.

